Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

SVOBODA

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 18-ГО ЛИПНЯ 1912. ЧИСЛО 29. | VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JULY 18, 1912. No. 29.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подаєсь до загального відома всїм відділам і їх членам, приналежачим до „Руського Народного Союза", що

XII-та ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ „РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

відбуде ся

в містї Wilkes Barre, Pa., почавши від дня 9-го вересня 1912 року.

Згідно зі статутами Р. Н. Союза, кождий відділ Р. Н. Союза, котрий сповнив всї приписи і постанови, приписані статутами тої Орґанізації, має право вибору делеґата на Конвенцію. — Вибір делеґатів має відбутись протягом місяця липня с. р. так, щоби до 9-го серпня (August) с. р. всї делеґати були вибрані, як також їх імена і адреси були заслані до Головного Уряду Р. Н. Союза.

Нї один відділ Р. Н. Союза, котрий не був членом Орґанїзації що найменше шість місяців до речинця вибору делеґатів, не має права до вибору делеґата. — Нї один відділ Р. Н. Союза, котрий не сповнив всїх своїх обовязків супроти Орґанїзації і її статутів, як: неплаченє точного і повного розмету, (§ 147 новий статут), приниманє членів до відділу а до Р. Н. Союза нї, або на оборот, (§ 270 новий статут), невиконуванє припоручень Головного Виділу Р. Н. Союза (§ 271, буква б, новий статут), не має права вибору делеґата, згідно зі статутами Орґанїзації (§ 9 новий статут).

Ніякий відділ не може вибрати за делеґата такого члена, котрий є рівночасно чи то головним чи місцевим урядником иншої подібної орґанїзації.

Відділи, котрі мають право до більше як одного голосу, застосують ся до § у 18-го новий статут, як також до § у 17-го новий статут.

Делеґатом на Конвенцію може бути вибраний кождий член Р. Н. Союза, котрий є що найменше 6 місяців членом того відділу і Р. Н. Союза та вміє читати і писати. — Відділи, котрі не хстять висилати делеґатів, а хотіли би, щоби їх відділ був заступлений, мають застосуватись до §-у 15-го новий статут.

Місце конвенційної галї, як також порядок Конвенції буде оголошений пізнїйше.

McAdoo, Pa., June 20. 1912.

Д. КАПІТУЛА, гол. предс., **А. ШАРШОНЬ**, гол. касієр. **С. ЯДЛОВСЬКИЙ**, гол. секр. фінанс., **Т. ЛАБОВСЬКИЙ**, гол. секр. рек.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА.

З нагоди наближаючої ся XII-ої головної Конвенції Р. Н. Союза отсим подає ся до відома усім членам Р. Н. Союза, як слідує: орґан тоїж орґанізації, „Свобода", буде приймати від кождого члена і оголошувати друком усякі передконвенційні проєкти і [illegible], але тільки маючи на увазї добро і розвій орґанізації; проєкти, які вносилиб поміж членів роздор і колотнечу або служили якимсь партійним цїлям або мали полїтичну закраску, безусловно не буде містити ся.

МекАду, Па. 20. червня 1912.

Гол. Уряд Р. Н. Союза.

Новинки.

Нова зелїзнича катастрофа. Ще мабуть не висохла земля з крови пасажирів, погибших при розбитю поїздів біля Корнінґ і Ліґонір, а вже приходить ся говорити про нове нещастє. Ото минулої неділї, 14-го с. м., ранком наїхав почтовий експрес зелїзницї Burlington & Quincy на поїзд т. зв. „Luxurious Overland Express" і спричинив катастрофу, у якій погибло 13 осіб, а покалїчено 20. Се стало ся у Вестерн Спрінґ, що є одним із передмість Шікаґа. „Overland" стояв нерухомо на шляху, коли нараз надїхав з заду згаданий почтовий експрес (гнав із скоростю 70 миль на годину) і ударив майже цїлою силою у стоячий перед собою поїзд. Два пульманові вози послїдного зістали розбиті на дрібні тріски, а пасажири, що спали собі спокійно у тих возах, найшли відразу смерть або страшне калїцтво. Наоколо сього місця була дуже густа мрака і нїхто не знав що стало ся, аж поки не почули ся страшні стони та зойки конаючих, що лежали під румовищем розбитих возів. На нещастє, як се звичайно в таких випадках буває, розбиті вози почали нараз горіти, а се ще побільшило грозу катастрофи. Позбігали ся люди та стали ратувати нещасних. Деякі з них благали ратуючих людий, щоб їх добити... Страшні сцени діяли ся на сім місци! Із почтового експресу, що спричинив сю катастрофу, згинув лише сам машиніст, а згинув — як сьвідчить його ж таки паляч — геройською смертю. Коли побачив на кілька кроків перед собою стоячий на шляху поїзд, пустив зараз контр-пару і старав ся за всяку цїну задержати свій поїзд. На жаль, се вже було за пізно. Машиніст згинув, але за те уратував житя пасажирів із свого власного поїзду. Якби так сей машиніст був зробив те, що зробив його паляч, себто зіскочив з льокомотиви, то число жертв сеї катастрофи було би значно більше. Побіч тих страшних сцен, які мали місце у тій катастрофі, стало ся там ще щось такого, що стинає кров у жилах кождої нормальної людини. Ото виявило ся, що якісь демони скористали із загального замішаня і обрабували до чиста всїх трупів і тяжко покалїчених людий. Ну, се мабуть страшнїйше від самої катастрофи!

В погонї за злочинцем. У попереднім числї нашої часописи згадали ми коротко про страшний та огидний злочин, якого допустив ся незнаний душогуб на 12-лїтній дївчинцї, Юлїї Коннорс, котрої родичі і рідня мешкають в Бронкс (дїльниця Ню Йорку). По енерґічних дослідах нюйорської поліції і кількох найспритнїйших детективів та дневникарських репортерів удало ся прийти до висновку, що сього страшного злочину допустив ся якийсь здеґенерований гультай, 20-лїтний Натан Шварц, шо був вже раз караний за напастованє малолїтних дївчат. Відсидївши свою кару, вийшов опять на волю і от показало ся, що натура веде вовка до лїса. На підставі зізнань кількох сьвідків виявило ся, що сей Шварц (він справдї заслугує на назву „чорний") має на своїй совісти богато всїляких прогріхів, між иншими влом до одної крамницї і кілька рабунків. Після всякої правдоподібности Шварц перебуває тепер в Канадї, куди скрив ся перед погонею караючих властий. Та він мабуть не довго вже буде тїшитись своєю волею, бо нюйорська поліція мусить його дістати в свої руки, хочби він і під землю скрив ся. Такого злочинця не мож лишити на свободї, а його відповідне до злочину укаранє було би справдї добродїйством для суспільности.

Дописи.

З Ford City, Pa.

Від довшого часу всі спали у нас сном блаженних. Люди забули за церков і за просьвіту, та ходили як блудні вівці. Огсе змінило ся з приходом о. Ващишина. Сейчас з приходом отсего сьвященика і нового дякоучителя настало у нас інакше житє. Зараз в неділю зібрало ся до ґалі парафіяльної вся молодїж: дівчата і хлопці, і старших не бракло, та радили над тим, якби запобічи лиху. І урадили заложити кружок аматорський. І у нас суть також хлопці, що вже від довшого часу грали на дутих інструментах та якось се залишили. Але скоро лиш почули, що орґанїзує ся кружок аматорський, так само приступили і так зістав зорґанізований кружок аматорський з музикою.

Вступило в члени 35 осіб. Вибрано урядників таких: Онуфр. Теплий, предс.; Дм. Буряк, секр.; Сем. Баля, кас.; В. Содомір, заст. предс.; П. Велїцький, заст. секр., і М. Кренціґлова, заст. кас.

Працюймо отже і трудїм ся разом всї, Братя і сестри, для добра самих себе і для добра нашого руського народа. Щоби нас всї пізнали, що ми ті, що хочемо поліпшити свою долю. Всї враз до бою а дасть Бог, що побідимо і дочекаємо ся красшої долї. Гейже враз всї до дїла!

Член *Д. Б.*

З Woonsocket, R. I.

„Ніколи не спати!" Таким гаслом жиє Товариство „Запорожська Січ", відділ 206, Р. Н. С. в Woonsocket, котрого члени старають ся в усякий спосіб бути корисними Руси-Україні. І так за першу ціль поставило собі се товар. знищити гнїздо московських яничарів, котрі загнїздили ся в Woonsocket, R. I. і від довшого часу запустили корінє у тій околици.

Тай завдяки заходам Українців московські корінці в Вунсокет вже замотиличили ся тай не тільки що вже глубше не ростуть, але навіть на своїм місци не можуть дальше утримати ся. На доказ того наведу, що много членів опускає чорно-сотеньський табор а вступає до українських товариств. Дальше поставила собі тутешна Січ за ціль збирати датки на народну справу. Ось 4-го липня член Січи, Данило Сілїнський дав на Богослуженє, по якім запросив гостий на 155, Boyden St. де мешкає. Тут по короткім приняттю, Онуфрій Червінський забрав слово, в котрім вказав народні обставини, і перейшов до просьвіти та до Рідної Школи в Галичині і заохотив до складок на фонд Рідної Школи в Галичині. По зібраню і обрахованю показало ся, що гості зложили $2.95. А дальше, чи можемо спати? Ні, ми покажім, що нам лежить на серцю добро нашого бідного хлібороба та прислужім ся йому не тільки збиранєм жертв на рідні школи але і на фонд боєвий. Всім жертволавцям в імени „Рідної Школи" складою сердечну подяку. Гей, до праці, Українці!

Оден з Січовиків.

Передконвенційні уваги і проєкти.

11.

Братя Союзовці! Не мало то води переплило річками від часу заложеня нашої славної орг., Р. Н. Союза. Не одні вже скликавалис: Конвенції, не мало тяжко запрацьованого гроша запропастилось, та однак все то ще не вистало, бо наша орґанїзація, Р. Н. Н. С. ще не стоїть на тім степени, на якім вже давно повинна стояти.

І знова наближаєсь час нових зборів, нової Конвенції. А щоби ся найблизша Конвенція принесла користний успіх нашій дорогій Твердини, то Вп. Панове делєґати повинні не одно змінити а не двоє окрасити. І так:

1) Назва англійська нашої орґанїзації Р. Н. С. повинна бути змінена.

2) Двох секретарів у нашій орґанїзації за богато. Наколи „Словеньська Єднота" дає собі раду з одним секретарем, то чому ж Р. Н. Союз не може сего потрафити, котрий, здає ся менї, є лиш одною четвертиною згаданої Єдноти?

Головнии уряд має, здаєсь, троха забогато власти над підданими нашої орґанїзації; от прим. (що вже мало місце в редакції Свободи), назначити редактор після їх уподоби, а він коли їм не на руку, то поставити боса над його головою і т. д.

4) Відвічального редактора, яким був Ос. Стеткевич а тепер Цурковський, має назначувати ніхто инший, лиш головна Конвенція, котра має право директиви над ним, хиба колиб редактора переступив який важний параґраф; тогди головний комітет на своім засїданю може зробити порядок.

5) Редакція місто вести якусь полєміку з другими орґанїзаціями, або з поодинокими людьми, повинна поміщувати щось наукового, хиба якби щось такого нешумного вимагала важна причина.

6) Відвічальним редакгором нашої Свободи, Конвенція повинна опять постановити Осипа Стеткевича, бо лиш він редаґував наш орґан так, яким сей вже давно повинен виходити. Цурковський може бути його помічником, а трегого редактора абсолютно не потреба.

7) Важна також річ є, щоби Вп. Панове делєґати не вмішали нашому Союзови псевдонїм як „Greek", бо Союз є чистою народною демократичною орґанїзацією.

Отсих кілька точок є моїм обовязком подати до відомости, а Ви будучі заступники 14 тисячного народа, радьте так, щоби наш Р. Н. Союз вкоротці став первородною орґанїзацією на цілій амер. Україні Руси.

Василь Колодій,
член і урядник відділу 179.
в St. Louis, Mo.

12.

Як відомо Вам, дня 9. вересня 1912 р. розпічне ся 12-та Головна Конвенція нашого Р. Н. Союза. Нащож ся Гол. Конвенція і що будуть там радити? От з'їдуть ся делєґати-посли від всїх віддїлів Р. Н. Союза і будуть радити над добром нашої славної орґанїзації і над добром Русько-Українського народу. Братя Союзовці! Не розкіш нас вигнала за сей великий океан, але недоля, голод і сльози. Недоля нас вигнала, ми глядали долї-волї! А чи знайшли? Пригляньте ся близше, припиміть що минулось і що тепер дієсь, а будете знали самі чи маєте волю.

Перейдіть гадками сї часи від минувшої Гол. Конвенції аж до тепер і загудіть всї разом: Слава і честь Вам урядники Р. Н. Союза! Ви незгнутого характеру люди! Ви сталевої волї! Ви скала! Ви натерпілись від всїх і вся, але не зігнулись і не піддались ні одним ні другим, а пішли сим шляхом, котрим має йти народна орґанїзація.

Отож кличу до Вас братя:

1.) Вибирайте таких делєґатів, котрам лежить добро на серци нашого народу і нашої орґанїзації та котріб не робили роздорів на Гол. Конвенції.

2.) Головний Уряд нехай буде той сам, що тепер, єсли хоче приняти сей труд.

3.) Конвенція повинна відбувати ся що три роки, понеже се потягає дуже много коштів.

4.) Ся Конвенція має ухвалити зміну назви Р. Н. Союза в англійськім язиці.

5.) Делєґати мають обрадити і подбати про се, щоб в якнайкоротшім часї стало завязане тов. „Просьвіта". Товариство „Просьвіта" малоб на цїли всї читальні, які вже суть, взяти під свою керму; де при братствах нема ще читальні, там оснувати; закладати курси для неграмотних, вщовувати в молодїж любов до русько-українського народу, греко-кат. віри, взагалі на кождім кроцї ширити просьвіту в рідній мові.

Через просьвіту ми вижинемо всїлякі роздори, поправиме свою долю, а чужинцї віднесуть ся до нас як до культурного народу.

Тов. „Просьвіта" у Львові се майже мати всїх прочих українських товариств, бо „Просьвіта" видала з себе тілько плодів що сьвідомійші люди пізнали, що на будуче треба робити. І ми, як у нас розвенесь тов. „Просьвіта", будемо могли допера сказати що будуємо на трівких підвалинах заокеанську Русь-Україну.

Іван Пастущин, член від. 217.
343 Remington St., Rochester, N. Y.

13.

В двох попередних числах „Свободи" Пов. члени Р. Н. С. мали спосібність читати два проєкти „Н. С." Хто хоть крихітку застановив ся над сими обома проєктами, міг зауважати, що д. „Н. С." не тримаєсь одного проєкту, але зачинає два, а може буде і більше таких, як сї попередні, і не дає ніяких ширших обяснень, в якій спосіб можна буде взяти ся до кольонїзації і звідки на се грошей взяти. Касу Р. Н. С. на сю цїль не можна нарушати, бо і так після числа членів ся каса невелика; а обтяжувати сих пятнайцять тисяч з'орґанїзованих членів розметами на сю цїль, се було би неможливе а тим більше непевне. Я гадаю, що сї два проєкти поки що ще не на часї, хотяй в сути річи добрі і потрібні; та годї знова ними обтяжувати орґанїзацію, бо хотячи їх ввести в жите, то Р. Н. С. мусїв би мати в своїй касї не тисячі, але мілїони долярів. Треба перше всего обезпечити своїх членів, а потім кольонїзація, школа, потім знов еміґрація і т. и. Ми бачимо, що много єсть потрібних річей для нашого народу, однак ся справа повинна обходити цїлий загал Американської Руси без ріжниці партій чи віроісповідань та приналежности до орґанїзацій.

Нас числять тут пів мілїона в Злучених Державах, а в нашій орґанїзації заледво бачимо не цїлих пятнайцять тисяч.

На ту тему можна розвести широку дискусію, однак не про се хочу днесь писати.

Ми не можемо зачинати нового дїла поки старе не поставимо на певну дорогу. Нам перше всего треба подбати о средства, які зможуть обезпечити нашу орґанїзацію на будучність. Не велика штука зачати одно, друге і десяте, а одного дїла не припровадити до ладу.

Щоб Р. Н. Союз мав забезпечену будучність і був трівкою орґанїзацією перед всякими крізами, та ріжного рода ворогами, ми мусимо цїлковито змінити дотеперішний напрям його роботи. Після моєї гадки Р. Н. С. повинен бути орґанїзацією чисто асекураційною, без всяких релїґійних та полїтичних закрасок.

Ми єсьмо сильно переконані, що церковна боротьба принесла чимало шкоди орґанїзації від послїдних двох конвенцій: § 193. дав спромогу Полякам нагромадитись в поважнім числї в Р. Н. С. І ми сегодня бачимо, що число Поляків-членів рівнаєсь числови пословачених Русинів, а може ще й перевисшає те число. Отжеж єсли так дальше буде, то пр. за яких де[...] яка будучність чекає нашу орґані[...]. Єсли Поляки дорівнають нам число де тодї опинить ся наша орґанїза[...] Чи не в їх руках?

Новий Р. Н. С. повстав з якої причини? Чи не з сеї самої? Чи не через церковну боротьбу в нашій орґанїзації? Хто на тім стратив? Наша орґанїзація, а з нею і цїлий загал Американської Руси. Чому потерпів загал, відповім коротко. Нам двох орґанїзацій нїколи не потреба, а ще до того з одними і тими самими цїлями і назвами. Бо де би ми могли бачити нинї поважне число членів в однїй орґанїзації, ми бачимо те число розділене на двоє. Люди одні і ті самі суть обтяжені податком, оплачуючи подвійний орґан, подвійних урядників і инші адміністраційні кошти. Правда, наш нарід до тягарів привик як чорний віл до плуга, та не в сїм річ, чи їх витримає, чи нї. Але якаж будучність обох орґанїзацій...

Я єсьм певний, що від сегорічної конвенції залежить або постійний розвій нашої орґанїзації або і скорий упадок. Людям вже обридла та нещасна полїтика на вільній земли Вашінґтона. Вже найвисший час, щоб ми прийшли до переконаня, що Р. Н. С. а церковна громада в Америці, се суть дві цїлком відмінні орґанїзації. Церкву лишім цїлком на боці спокійно, не мішаючи єї з Р. Н. С. На се єсть Епископ, сьвященики і парафіяни. Церква буде розвивати ся добре і без помочи Р. Н. С., а орґанїзація Р. Н. С. буде ще лучше розвиватись, єсли в нїй не буде церковної боротьби.

Нехай нам послужить за примір перша лучша асекураційна орґанїзація Американців. Чи мають вони які боротьби церковні між собою? Нїколи! Їх програмою єсть з'єднувати лише членів чесних і здорових, та дбати о їх будучність, не мішаючи „горох з бобом". І не дивниця, що всякі асекураційні та запомогові орґанїзації Американців стоять о 100% висше від всїх наших в Америці. І церкви Американців не тратять на сїм нїчого. Противно. Церкви Американців о много висше стоять від наших, а причиною сего єсть те, що церква їх не мішаєсь в справи цивільних орґанїзацій запомогових, а лиш сповняє те, що до церкви належить. Як бачимо, то одна і друга орґанїзація добре розвиваєсь і одна другій не шкодить. Чи не застосуватись нам до них і жити так, як другі народи цивилїзовані живуть. Найвисша на се пора.

Повисше я висказав свій погляд, якою наша орґанїзація повинна стати по конвенції. Нам треба конечно Р. Н. С. зреорґанїзувати на сегорічній конвенції, на чисто асекураційну орґанїзацію і після сего поправити статут і все инше.

До Р. Н. С. повинні мати вступ лиш Русини-Українці, а не як до тепер було, самі католики без ріжниці народностий (§ 193).

Словенської „Свободи" цїлковито не треба. Се сором для руської орґанїзації. Ми мали часу чотири роки переконатись, що словенська „Свобода" не принесла нам жадного пожиточного результату, анї пословачені Русини не навчились до тепер по руськи читати. А єсли воно лишить ся по старому, то Поляки мають повне право упімнутись о „Свободу" в польськім язиці. Дальше, члени неграмотні знов чого иншого можуть домагати ся, пр. щоб „Свободу" для них друкувати хрестиками. бо вони ніяких азбук не уміють читати. І як воно буде тодї виглядати? Для нашої орґанїзації се шкода та сьміх перед своїми і чужинцями.

Моя гадка, щоб Р. Н. С. мав лише оден орґан в руськім язиці. Зреорґанїзувати напрям „Свободи" на конвенції і поправити дотеперішні її хиби. „Свободу" побільшити на 16 сторониць, а для словенських Русинів позакладати школи неграмотних (се малоби залежати від місцевих віддїлів) в чім Р. Н. С. давби свою поміч і раду. Через се певно більше скористав-би як зі „Свободи" словенської.

Відвічальний редактор повинен бути вибираний на конвенції, а не одиницями як до тепер. Тодї він буде старатись служити загалови, виповняючи свою задачу, поручену йому делєґатами, та застосовуючись до конвенційних розпоряджень, а не до розпоряджень уряду.

(Продовжене на стор 7-ій).

Олекса Стороженко. 5)

Марко проклятий.

(Дальше).

На четвертий день пути, з високої гори, Кобза побачив село Липарі. Дуже затокотіло в його грудях серце, глянувши на рідне село. Усе, що тільки було у його милого на сьвіті — сужена, мати, сестра, усе неначе живе стало перед його очима. „Чи живі-ж вони, чи здорові?" подумав Кобза замисливши сь. Змінив ся він на виду і брови насупились, як спало йому на думку запитаня Марка: „а хто тобі поручить ся, що сужена твоя і досі тобі вірна, і досі тебе кохає?" — „Ні, ні," заспокоював сам себе Кобза: „Зінька мене кохає; душі в собі не чує, вона чесного роду і не накине на себе недоброї слави!"...

Було вже за полудень. Слобода гет-геть простяглась понад річкою, і хати, оточеніі вишневими садочками, привітно виявлялись ізза липових і кленових заросліїв. Кобза став приглядувать ся, щоб побачить свою рідну хату, як з вулички по дорозі напроти його вийшло весіля. По переду, біля червоної корогви, казились пяненькі молодиці і стара баба: танцьовали, вибивали тропака і крутились з парубками; дальш ішли молоді, а за ними музики, бояре, дружки, дівчата і народ і сьпівали весільної: „Не бій ся, матїнко, не бій ся, в червоні чоботки обуй ся... а-у!"...

Кобза як не випинав баньки, щоб розгледіть молодих, однак не розгледів: одно далеченько, а друге в юрбі за народом — не видко. Тільки побачили молодиці Кобзу, зараз підбігли до його і зупинили коня.

— Січовик, січовик! — заторохтіли вони, хапаючи його за чоботи, — злізай з коня, злізай, випємо по чарці, потанцюй з нами!

— Тривайте, — гукав Кобза, — гледіть, щоб кінь не забив котру.

— Не злякаємось ми ні тебе ні твого коня, — верещали пяненькі молодиці: — злізай, кажуть тобі, а не злізеш, то ми й самі зволочем тебе!

— Оттак налигай ся*) — озвав ся Кобза, злізаючи з коня, — що й мене не пізнали?

— Павло! Павло! — (так звали Кобзу) скрикнули деякі молодиці, — чи се-ж ти?

— А то-ж хто?

— Чи ти-ж живий? — питали вони, прозоро на його дивлячись: — була-ж така чутка, що ти вже вмер.

— Брехали їх батька сини, та й вони з ними, — одказав Кобза зареготавшись: — а ви мині скажіть, чи живі та здорові моя Зінька, ненька, сестра?

— Зінька! — озвались молодиці, ударивши руками об поли: — оттаке спитай!

— Ох лихо! — загомоніли деякі одступаючи: — що-ж теперечки буде?

Поки оттак перекинулись словом, підійшов старший дружко з пляшкою, щоб почастувать січовика.

— Павло! — скрикнув він, витріщившись на Кобзу, і випустив з рук пляшку з чаркою: — не в добрий же час тебе сюди принесло!...

Всі журливо дивились на Кобзу, куди поділись жарти й сьміхи, а тимчасом надійшли і молоді.

Побачивши Кобзу, молода з жахом одступила назад, а Кобза, глянувши на неї, змінив ся на виду і побілїв як крейда. Перед ним стояла його сужена, Зінька, висока, сановита молодиця, в грезетовому**) очіпку, повитому тонким серпаком. Коралї і дукачі як жар горіли на її повних грудях. Музики і сьпіви замовкли, усе неначе вмерло, і народ, обступивши Павла і Зіньку, дивились на їх, притаївши дух...

— Зінько! — з тиха промовив Кобза, укорливо дивлячись на неї — так то ти додержала свого слова?

— Козаче, — одказала Зінька, схиливши на груди свою голову, — мене завірили люде, що тебе нема вже на сім сьвіті... Матуся мене приневолила...

— Матуся приневолила, завірили люде, а ти швидко повірила, згодилась і на віки занапастила мою долю!...

— І свою, козаче! — Зінька затулила хусткою очи і гірко заплакала...

Один із старостів, з сивим вусом, підійшов до Кобзи.

— Слухай, козаче, — сказав він, узявши його за руку: — доля одчахнула од тебе твою сужену, а Бог зєднав її з другим!... Іди-ж собі до твоєї неньки і заспокой стареньку, бо й вона дуже за тобою вбиваєть ся!

— Ідіть, ідіть, чого стали? — гукали деякі старости і дружки: — не поможеть ся, нічого розмовляти!

— Не піду, — скрикнула Зінька не своїм голосом, озирнувшись на молодого, — нехай з ним ті йдуть, що мене завіряли, нехай живе з тією, котра мене приневолила!...

Зінька зірвала з себе квітки, очіпок, рвонула намисто, і коралї і дукачі посипались на землю.

— Павле, — заголосила вона, кріпко обхватуючи руками його шию, — прости мене нещасливу, я од тебе одреклась, одрікаюсь тепер і од сьвіту божого!

Ледві розвели руки Зіньки і одірвали небогу од Кобзи. Весіля стало неначе похорони: ті молодиці, що сьпівали і казились, захлипали, веселе товариство і приданки повісили голови, а молодий стояв як опарений, понурившись, і не посьмів і очей звести на Зіньку.

— Ратуй мене, Павле, — голосила Зінька, пручаючись як несамовита, — ратуй мене нещасливу! — і зомлїла на руках старостів і дружок.

Перезва*) повернула назад у село. Попереду несли Зіньку, розпатлану і розхрістану, неначе мертву; за нею народ, позад всїх ішов молодий, похнюпивши ніс. Зостав ся тільки Кобза на тім місци, де побачив Зіньку, і деякі з приданків**) збирали розкидане намисто і дукачі. Довго стояв бідолаха замислившись, а там, знявши кабардинку, глянув на небо і важко зітхнувши промовив:

— Мій Боже милий! дякую Тобі, що звів мене з Марком, не піду я по його дорозі, покоряю ся Тобі, нехай буде надомною сьвята Твоя воля!...

З остатнїм словом Кобза перехрестив ся і пішов до матери. Стара сиділа з дочкою на призьбі і з далека вгледіла сина. Не счулась вона, як кинулась йому на зустріч, повисла на шию і тулила його до свого серця. Вона думала, що на віки стратила сина, аж несподівано неначе сам Господь повернув його до матери. Однак нерадістно, а смутно глядїла стара на свого сина: таке вже Бог дав серце матери, що коли її дитина жива і здорова, то щоб була і щаслива, тогдї тільки його і задовольнив.

— Сину мій милий, сину мій любий, — журливо промовила мати, — нерадістною вісткою тебе стрічати-му...

— Знаю, мамо, знаю, — перехопив Кобза, — стрів ся з нею... Нехай її Господь помилує...

Кобза, привитавши сестру, оддав їй свого коня розсїдлать, а сам з матерю увійшов у хату і помолившись перед іконами, з тиха промовив:

— Не жури ся, матїнко, ми усї ходимо під Богом, нехай же і воля Його буде над нами!

— Нехай сину! — одказала стара, перехрестившись: — не покине Він нас, милосердний!

Увійшла в хату й сестра, і з матїрю посідали поруч Кобзи, і раді-б то, побачивши його живого і здорового, і смутні, дивлячись, як він бідолаха, звісивши на груди голову, понуро глядів на долївку.

Стали вони йому отто росказувать, як Зінька убивалась почувши, що його десь на війні убили; як мати і родичі улещали її і приневолювали одружитись з Петром, і як вона довго одмовлялась, та вкінци і згодилась: отто у суботу дївич-вечір одбули, — а в неділю повінчали.

— У саму ту часинку, — думав собі Кобза, — як я побачив ся з Марком, її заручили, а як слухав його оповідання, її повінчали!... Мабуть і того карає лиха доля, хто з ним стрінеть ся!

Того-ж вечера зайшов до їх у хату Остап, син сусіда, молодий ще парубок. Уляна, — так звали сестру Кобзи, — глянувши на його, почервоніла як калина, і Остап якось понуро озирав ся на неї. Кобза зараз побачив, що вони один одного покохали. Не помилив ся він, однак Остап ще не залицяв ся; не до весіля було, коли, як кажуть люде, село горить, а тут треба ратувать рідний край.

Як повечеряли, щось притьма убігло в сїни і дуже хряпнуло дверима. Уляна тільки що одчинила двері, щоб глянуть, кому-б се бути, як ускочила в хату Зінька. Неначе несамовита, страшно було і глянуть на небогу: в одній сорочці, розхрістана, розпатлана, щоки горять, з очей іскри сиплють ся. Така страшенна!...

— Де мій Павло? — скрикнула вона, хижо озираючись, — де його поділи, де?!... він живий... я його бачила!...

Усі боязко дивились на Зіньку. Кобза первий кинув ся до неї і притуливши до грудей, чуло промовив:

— Зінько! заспокій ся, я од щирого серця тебе прощаю, нехай тебе так і Господь помилує!

— Де мій Павло, — голосила Зінька, хапаючи за груди Кобзу: — віддайте мині його, він мій!...

— Зінько, та я-ж перед тобою, хиба не бачиш? — одказував Кобза, чуло дивлячись їй в очи.

— Його голос! — белькотіла Зінька, прислухуючись. — Павле! — питала вона, — де ти? Не цурай ся мене, оборони од злих людей... мене отруїла рідна ненька... ратуй!...

Зінька притулилась до грудей Кобзи і зомлїла на його руках...

За Зінькою слїдком прибігли єї мати, чоловік і ще кілька бабусь, з плачем вони вхопили небогу і як неживу понесли до дому. Кобзина мати, сестра й Остап пішли провести нещасливу; а Кобза на самоті, схилившись на стіл, облив ся гіркими, потім устав і од щирого серця помолив ся Богу. Теплая молитва звалила з його души важкую гирю*) і він трохи заспокоївсь...

Минуло кілька днїв, Зіньці усе ставало гірш та гірш; горіла вона, неначе вогнем її палило, нікого не пізнавала і мусїли єї дуже пильновать, бо у ночи схопить ся і сама не зна куди біжить, як навіженна.

Що дня навідував ся Кобза до Зіньки; на його руках вона і душу Богови віддала... Йому-ж довелось її і поховать, бо од жалю мати занедужала, а чоловік не знать куди і подївсь. Покійницю, опріч Кобзи, його матери, сестри й Остапа, ніхто і на кладовище не провів. Бо у те уремя наступили тяжкії часи на Вкраїні. Кождий одцурав ся од всього, що тільки єсть милїйшого на сьвіті чоловікови: роду, худоби і коханя. У кождого одна була думка, одні заміри: оддячить лютим врагам і заборонить сьвяту віру і рідний край од своєвільних Ляхів...

Тільки що настав великий піст, так зараз скрізь по селах і хуторах стали пекти сухарі, різать кабанів на сало, і усі ті запаси розвозили по лїсах, по пущах, і закопували в землю. З Рильська, Путивля і Білогорода повернулись бувалії козаки, що після побиванок під Кумейками, на Говтві і Стариці, позаходили до якого часу в Московщину з Гунею і ще деякими ватажками. Понавозили вони з собою рушниць, пістолїв, ратищ, шабель і великі запаси пороху і олива. А з Запорожя понаходило таки чимало братчиків-січовиків. Давали вони войськову пораду, збивали народ до купи і наставляли сотників і тисяцьких...

Після великоднїх сьвяток гонці з Запорожя дали звістку, що Богдан Хмельницький повертаєть ся вже од кримського хана і веде з собою орду, і щоб народ розходивсь по лїсам і рушав до Лубна і Переяславу. Тільки і позоставались на страх божий при своїх дворищах старі і немощні, а остатні розійшлись: деякі з дїтьми помандрували у Московщину, а другі молодиці і дївчата поплелись собі за козаками.

Кобза з Остапом, помолившись Богу, попрощались з своїми крівними і потягли з сїромами у гай. Простували вони до Лубень, невеличкими купами, кождий по своїй стежці, бо були між ими такі люде, що направляли їх темними лїсами, щоб не виявить сили перед Ляхами, особливо стереглись вони проходячи побіля замку князя Єремії Корибута-Вишневецького, того, що православний народ за його лютість прозвав кровопийцею.

VI.

Недалечко од Лубень, над річкою Сулою, на високій горі ізза одвічнього лїсу випинали башти стародавнього замку князів Корибутів-Вишневецьких. По високому почорнїлому даху, темних мурах, вкритих мохом і плїснею, по обваленим підпорам, що уремя неначе шашель*) поточило, видко було, що не один вік минув, як стоїть ся будовля.

Рід Корибутів-Вишневецьких іде од Корибута, сина Великого князя литовського Ольгерда Гедиминовича, нарожденного од тверської княгівни Уляни Олександровни. Князї Вишневецькі владали на Україні великими маєтностями: од граници царя московського до Києва і од річки Десни аж до Говтви, понад Днїпром, увесь край належав Вишневецьким і прозивавсь Вишневеччиною.

Князї Вишневецькі держали руську віру і були заступниками руського народу. Скрізь по городах і селах назбудовали вони монастирів і церквів; за те-ж і народ поважав їх рід і підчас якої незгоди йшов за своїм князем, на оборону рідного краю і віри. Князь Дмитро Іванович Вишневецький в чотирнайцятому віці служив московському царю Івану Четвертому і воював по його царському указу з Татарами і Черкесом. Князь Михайло Михайлович Вишневецький був жонатий на дочці волоського господаря, Раїні Могилї, двоюродній сестрі київського митрополита Петра Могили. Од сего то подружя народив ся Єремія. Єремія після смерти батька зостав ся хлопятком, і мати, щоб заборонить сина од латинства, оддала його на руки свому духовнику, архимандриту Густинського монастиря, Ісаїї Копинському.**) Так Господь же не протяг їй віку, і молодого князя оддали на руки його дядькові, католику, Костянтину Вишневецькому. Однак княгиня Раїна вмираючи зарікала сина не піддавать ся католицтву. „Сину мій", казала вона, благословляючи Єремію: „коли ти не покинеш нашої віри, то і Господь милосердний тебе не покине, і благословеніє моє по весь твій вік буде над твоєю головою; будеш ти і твій рід в богатстві і великій повазї у людей; як же не послухаєш матери, то я тебе прокляну з того сьвіта, а Бог і люде от тебе одступлять ся і рід твій викоренить ся." Не послухав ся таки Єремія матери, і так воно сталось, як вона йому пророчила: Єремія стратив своє богатство, а з смертю сина його Михайла, що був обраний на польське крулевство, урвав ся і рід Вишневецьких-Корибутів...

Єремія, хижий од рожденя і вихований ще в єзуїтських школах в запеклїй враждї ід всему, що руське, принявши латинство став найлютїйшим гонителем руського люду. Князї Вишневецькі ніколи на Україні не проживали, а деколи тільки навідувались, бо владали ще великими маєтностями на Волині, Подїлї, Галиції і Литві. Єремія, як оженив ся на Гризельдї Замойській, переїхав у сей замок на житя з своїм посемейством. Не по своїй волї він тут осадивсь, були то заміри єзуїтів, щоб, орудуючи руками і силою князя, приневолювать руський люд до унії і запроважувать латинство. Тяжко докоряли у ті часи бідолахам дряпіжники ксьондзи; волося до гори підіймаєть ся, читаючи про ту невзгоду лїтописню скрижалю, написану сльозами і кровю замордованих мучеників.

*) налигать ся — обжерти ся, обпити ся.

**) грезетовий — парчевий, з матерії тканої золотом і сріблом.

*) перезва — гостина у свекра і свекрухи після весіля в домі молодої.

**) приданки — весільні гості молодої.

*) гиря — вага, тягар.

*) шашель — червак, що точить дерева.

*†) Копинський був опісля Київським митрополитом.

(Дальше буде).

КАЛЄНДАР.

ЛИПЕНЬ.

...	Днї	Руські сьвята
18	Четвер	† Кирил. і Мет.
19	Пятн.	Анатазія
20	Субота	Томи препод.
21	Неділя	Прокопія муч.
22	Понед.	Панкратія
23	Вівтор.	Анатонія печ,
24	Середа	Евфимії

НОВИНКИ.

Ґрайси не переводять ся. Брак рідної школи відчуваєть ся в Галичині на кождім кроці. Відчувають його болючо і Комарянці. Польська народна школа в Комарні стає вже Русинам нестерпною головно через вшехпольських педаґоґів, які в ній учать, а то: учителів Вісьнєвського та Кухарського, знаних загалови з процесу о розбитє віча о. Онишкевичови в Комарні 1911 р., де їм за те анї волос з голови не впав. Вони досї гуляють собі зовсім безкарно, а наші деякі учительки ще й їм потуряють. Перед кількома днями се є дня 15. червня с. р. побили оба згадані педаґоґи тяжко читирох руських хлопців, двох братів Ґелемеїв і двох братів Поповичів в осібній кімнатї, будїм то за те, що згадані хлопці серед забави якомусь хлопцеви-латинникови мали сказати: „ти Косцюшко“. Одним словом причина сього не ясна. Справа опинила ся вже в суді. Може би Рада шкільна змилосердила ся раз та забрала собі польських падаґоґів до такої школи, в якій їх не разила би присутність української дітвори. Тоді і Комарнянці не будуть змушені витягати відповідних консеквенцій із самоволї польських учителів.

Школа ім. короля Данила. З новим шкільним роком буде у Львові на жовківськім передмістю отворена нова, друга з ряду, приватна народна школа ім. короля Данила. На нинїшнім жовківськім передмістю мав початок княжий город Львів, оснований королем Данилом.

Папа про сестриці. Анґл. часопись „Daily Chronicle“ доносить, що папа задумає остро виступити проти закладаня так богатьох монастирів для сестриць в католицькій церкві. Кореспондент сеї часописи в Римі говорить, що конґреґації сї ростуть з таким поспіхом і з такими претенсіями на автономію, що навіть самі єпископи не можуть мати контролї над ними. В наслїдом сего папа постановив знести всї монастирі сестриць, яких істнованє менше чим 10 літ, а які мають менше чим 50 завотованих сестриць.

Панї Кунетіцка про яку ми свого часу писали, що зістала вибрана послом до чеського сойму, не одержить посольського цертифікату. Намісництво відіслало акти до виділу краєвого. Кунетіцка хоче далї доходити своїх прав, уважаючи рішенє намісництва, немовби жінка не могла бути послом до чеського сойму, хибною інтерпретацією обовязуючих постанов.

Масові самовбийства офіцирів. В Білгороді відбув ся в суботу іспит штабових офіцирів, при котрім 30 офіцирів репробовано. Зараз потім сповнило кільканайцять офіцирів самовбийство. Двох капітанів застрілило ся на улиці. В кімнаті одного офіцира, котрий впав при іспиті, найдено трупи трох офіцирів-самовбийників. Деякі лишили листи, з яких виходить, що причиною сього нещастя є лихий вислїд іспиту.

Мати і донька ватажками розбійників. Таке можливе, розуміє ся, тілько або десь між дикими людьми, або в Росії. А власне діяло ся се в Росії, в селї Курдино, нововолодського повіту. Жили там стара богата жінка, Іванова Тамаріна зі своєю донькою. Про обох ходила чутка, що вони богаті і хотять віддавати ся, але і дивити ся не хотять на нїкого зі свого села. З далеких сїл і міст приходили до вдови і доньки старші і молодші женихи, але вже більше не вертали. Зразу тілько глуха чутка ходила, що баба московка чи то зачаровує охочих до женитьби парубків чи який їм робить кінець. Але якось раз стало ся, що над сільським потоком найдено трупа молодого чоловіка з відрізаними лицями і відрубаною бородою, так що зразу тяжко було пізнати, чиє се тїло. Врешті догадали ся, що то оден богатий купецький син, що приїздив сватати вдовину донечку. Завізвано жандармерію, котра зібрала узброєних людий і окружила вдовину хату. Жандарі перетрусили в хаті все до крихти і не найшли нічого, аж зачули коло пивничних дверий якийсь сопух. Виважили двері до пивниці і страшні побачили річи. Двайцять сїм погнилих або напів гнилих трупів, деякі з повідрізуваними головами, лежали на купі, а по стїнах, сокири, довбнї і пили. То були ті женихи, що сватали ся до обох Москальок. В другій пивници найшли цїлі скринки з грішми, золотими перстенями і камінями, що їх баби повідбирали на кровавих заручинах. Баби признали ся до всього, що в такий спосіб вони при помочи своїх спільників зарубали **сорок** люда. Помагала їм в тім ватага московських розбишак, котрими комендерували мати і її донечка.

Замучив жінку. В селї Степок, лохвицького повіту, в Росії, старий дід, М. Книш, оженив ся з молодою дївчиною. З початку жили вони в згоді, але з часом став Книш підозрівати жінку о зраду тай почав її побивати. Вкінци привязав її в хліві до стовпа, приходив що дня тай мучив. Їсти не давав, лише часом лупини. Сусїди зауважили, що жінка десь зникла і дали знати поліції. Поліція зробила трус та знайшла жінку в хліві в болоті. Нещаслива жінка виглядала як кістяк. Її перевезли до шпиталю і там вона за два дни вмерла.

Орел пірвав дитину. Минулого тижня населенє одної місцевости в Стирії було сьвідком страшної події. Одна з селянок лишала свою дитину в колисцї, а сама пішла на хвилю до хати. В тім часї злетів величезний орел, пірвав дитину з колиски і щез в хмарах. Збігло ся цїле село, але нічого не мож було помочи. Дитина пропала.

Слїпі будуть видїти ухами. Fournier Dalbe зробив винахід і назвав його оптофон. При помочи сего винаходу і електрики слїпий видить слухом. Ділане електричного сьвітла на сей апарат робить се, що коли що небудь є перед слїпим, він се чує: він скаже приміром кілько осіб є в кімнаті, або кілько вікон. Винахід ще не є удосконалений так, щоби слїпий міг розріжнити крісло від стола.

Яке буде сьогорічне літо? Після здогадів метеріольоґів має бути сьогорічне літо незвичайно горяче. Безсумнївно від року находить ся середуща Европа в періодї дивного і анормального стану воздуха. Дуже довго тревало горячо 1911 р. обильне було на посуху, а минувша зима була прямо оріґінальна. Метеорольоґ Генніґ предвиджує, що і се літо не буде підлягати численним змінам температури; треба отже знова очікувати дуже горячого, а мабуть також сухого літа.

Страйк адвокатів. В Медіоляні в Італії вибух перед кількома днями страйк адвокатів. Застрайкувало солідармо 1200 адвокатів, так, що не можуть відбувати ся жадні процеси анї судові розправи. До страйку прихильно відносить ся населенє всїх кляс і підпирає його матеріяльно.

Процес о 100 міліонів дол. Анґлійське телефонічне товариство заскаржило міністерство почт, телеґрафів і телефонів о заплату 100 долярів. Міністерство дало було сему товариству монополь на розширюванє телефонічної сїти на протяг 31 літ. За се платило товариство державі 10 процент доходу, що за цїлий час дало около 100 міліонів дол. Тепер скінчив ся для товариства монополь і міністерство забрало всї урядженя під власний заряд. За се й скаржить його товариство о 100 міліонів дол.

Нажив ся. В Румунії помер на старечу неміч оден властитель фільварку, що прожив 149 літ. В тягу свого довгого віку чоловік сей анї разу не слабував. На остатне різдво минуло йому 149 літ, а почав вже 150 рік житя.

Китайські чуда. Християнські місіонарі оповідають дивні річи про тайні китайські товариства та чуда, які творять їх члени. Діють ся на пр. такі річи: Приготований тайними способами Китаєць стає на рілї перед товпою людий. Його звязують силою, завязують очи, затикають уста і проликовий провід в сей спосіб, що вивергають язик до середини; кульками опінї, твердими як гутаперкова кулька, затикають всї отвори в тїлї. Потім завивають його в мату, яку обвязують шнурами, а кінцї шнурів засмотрюють оловяними печатками і пльомбами. Цїлий сей пакет вкладають в яму глубоку на 3 метри; її засипують, а з верха засївають риж. Потім йдуть всї домів, а хто хоче, може лишити ся і стеречи з оружєм живого гробу. Тимчасом сходить риж, росте, поле наводнюєть ся і приходять жнива. По трьох місяцях такої господарської працї збираєть ся знова народ, щоб відкопати живого трупа. Всї переконують ся, що земля нерушена і печатки цїлі. Пакунок видобувають на верх, розрізують шнури і виймають тїло. Язик обертають на своє місце і примінюють штучний віддих. За пів години такої роботи ветає труп, отвирає очи і віддихає. По годині пє трохи води і сам сїдає, а слїдуючого дня виглядає вже так як перед погребанєм. Члени сеї секти твердять, що чоловік може по докладнім приміненю всїх приписаних способів не три місяцї, але три роки переліжати в землї, а потім знов віджити.

Остров без комунїкації. На північний захід від островів Гебридів лежить остров С-та Кільда, який має 20 квадратових клм. поверхнї, а менше як сто мешканців. Сей остров є віддалений від найбільше на схід положеного острова з громади Гебридів о 40 клм. Тому, що в тамошних сторонах море є дуже небезпечне і часто панують там бурі, рідко коли являють ся на Кільдї кораблї. Через се щойно перед кількома днями довідали ся анґлійські власти, що вже від довшого часу мешканцї Кільди не мають що їсти. Зараз видав анґлійський міністер маринарки, Черчіль, приказ, щоби завести їм поживу. — В дуже оригінальний спосіб дістають вони почту. Цїлу переписку вкладають до шкіряних міхів і кидають на филї моря. Коли море спокійне, міхи пливуть з морською струєю і в сей спосіб доходять листи до берегів острова. Але від кількох місяців були на морю страшні бурі, через що почта не могла доплисти до берегів згаданого острова, так, що мешканцї Кільди не можуть діждати ся „почти“.

Кінь в сальонї. В однім домі в Радомі, в Королївстві польськім уладжувано вечерницї з танцями. В комнатах було душно, тому отворено двері від городу. Користаючи з сього, загнав якийсь збиточник до їдальнї коня, котрий пас ся в городї, а сам пішов танцювати дальше. Кінь з'їв все на столї, що уважав найсмачнїйшим прим. редьковку, салату, а навіть смажене, а потім пішов собі спокійно до сальону, де в найбільшім розгарі танцювали. Очевидно серед гостий, особливо женщин, зняв ся на вид так незвичайного гостя великий вереск та заколот, що скінчив ся аж по виведеню сього чотироніжного учасника вечерниць.

Продаж жінки. Дня 27. м. м. заключено в Немирові в торговий день небувалий контракт купна-продажі. А то: згінник свиний, Андрій Бек продав свою жінку з дитиною Михайлови Дмитришиному за 1000 корон — однак на диво без пашпорту — на що отримав задаток 20 корон. З сього сумного а заразом сьмішного контракту купна виходить, що торговля в Галичинї розвинула ся на ширшу скалю, чим в инших краях Австрії, бо продають вже і людий.

Справоздане касове Р. Н. Союза
за місяць червень 1912 року.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	344	39
2	Mt. Carmel, Pa.	73	00
3	Olyphant, Pa	109	18
4	Jersey City, N. J.	55	59
5	Mt. Carmel, Pa.	90	50
6	Brownsville, Pa.	57	00
7	McAdoo, Pa.	156	25
8	Elmira Heights, N. Y.	40	59
9	St. Clair, aP.	136	44
10	Ansonia, Conn.	88	13
11	Waterbury, Conn.	34	59
12	Yonkers, N. Y.	112	05
13	Troy, N. Y.	39	68
14	St. Louis, Mo.	111	91
15	Buffalo, N. Y.	43	18
16	Lansford, Pa.	216	50
17	West Pawlet, Vt.	25	00
18	Seymour, Conn.	25	00
19	Homer City, Pa.	23	00
20	Jessup, Pa.	91	59
21	Mayfield, Pa.	22	50
22	Nesquehoning, Pa.	18	75
23	Homestead, Pa.	93	00
24	Shamokin, Pa.	21	00
25	Trauger, Pa.	54	59
26	Belle Vernon, Pa.	28	00
27	Glen Lyon, Pa.	70	71
28	Mahanoy Plane, Pa.	233	36
29	Rhone, Pa.	88	53
30	Breslau, Pa.	97	38
31	Eleanor, Pa.	38	00
32	Trauger, Pa.	48	00
33	Northampton, Pa.	237	92
34	Old Forge, Pa.	25	59
35	Whitney, Pa.	47	25
36	Scottdale, Pa.	37	00
37	Chisholm, Minn.	80	09
38	Auburn, N. Y.	85	95
39	Syracuse, N. Y.	56	15
40	Edwardsville, Pa.	81	65
41	Westmoreland, Pa.	36	65
42	Passaic, N. J.	113	19
43	Simpson, Pa.	24	10
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00
45	Philadelphia, Pa.	37	97
46	Plymouth, Pa.	153	00
47	Ambridge, Pa.	33	31
48	McKeesport, Pa.	230	01
49	Powhatan, W. Va.	22	50
50	Desloge, Mo.	3	00
51	Yatesboro, Pa.	40	00
52	Holyoke, Mass.	15	00
53	Pittsburg, Pa.	182	17
54	Terryville, Conn.	20	49
55	Carnegie, Pa.	118	47
56	Wheeling, W. Va.	32	80
57	Cohoes, N. Y.	30	43
58	Ramey, Pa.	90	04
59	Leisenring, Pa.	43	36
60	Baltimore, Md.	—	—
61	Dunlo, Pa.	110	00
62	Lopez, Pa.	16	36
63	Ford City, Pa.	75	00
64			
65	Elizabeth, N. J.	85	36
66	New York, N. Y.	55	54
67	Butler, Pa.	8	00
68	Ansonia, Conn.	10	59
69	New York, N. Y.	16	00
70	Jersey City, N. J.	134	60
71	Franklin Furnace, N.J.	16	50
72	Alden Sta., Pa.	81	95
73	Providence, R. I.	12	64
74	Granville, N. Y.	17	00
75	Mt. Carmel, Pa.	22	00
76	Newark, N. J.	38	09
77	Yorkville, O.	15	00
78	Minersville, Pa.	226	83
79	Meyersdale, Pa.	19	60
80	Pleasant Valley, Pa.	37	00
81	Baltimore, Md.	32	59
82	New Alexandria, Pa.	90	02
83	Carnegie, Pa.	10	18
84	Canonsburg, Pa.	22	18
85	Hazleton, Pa.	177	34
86	Olyphant, Pa.	11	00
87	Lancaster, N. Y.	30	11
88	Tonawanda, N. Y.	13	38
89	Simpson, Pa.	12	00
90	Centralia, Pa.	35	25
91	McKees Rocks, Pa.	74	22
92	Taylor, Pa.	50	27
93	Newburgh, O.	15	00
94	New Britain, Conn.	41	13
95	Beaver Meadows, Pa.	70	79
96	Pittsburg, Pa.	74	03
97	Marion Heights, Pa.	17	00
98	Shenandoah, Pa.	38	00
99	Wilkes Barre, Pa.	94	86
100	McKeesport, Pa.	16	72
101	Canonsburg, Pa.	7	39
102	Cleveland, O.	88	77
103	Superior, Wis.	24	50
104	Perth Amboy, N. J.	116	22
105	Nicetown, Pa.	32	21
106	Chicago, Ill.	106	21
107	Sayre, Pa.	39	03
108	New York, N. Y.	104	72
109	Ellsworth, Pa.	55	37
110	Leetsdale, Pa.	45	35
111	Allegheny, Pa.	20	92
112	Cleveland, O.	17	91
113	New Florence, Pa.	41	00
114	Dunmore, Pa.	55	00
115	New Philadelphia, Pa.	28	00
116	Chisholm, Minn.	15	91
117	New York, N. Y.	60	26
118	Pittsburg, Pa.	24	65
119	Latrobe, Pa.	28	00
120	Spangler, Pa.	84	64
121	Trenton, N. J.	120	00
122	Trenton, N. J.	55	91
123	Scranton, Pa.	29	07
124	Ormrod, Pa.	28	72
125	Chicago, Ill.	—	—
126	Beaverdale, Pa.	42	18
127	Buffalo, N. Y.	96	77
128	Lorain, O.	19	18
129	Sykesville, Pa.	44	75
130	Pittsburg, Pa.	39	21
131	Beaver Meadows, Pa.	20	00
132	McKeesport, Pa.	35	77
133	Newark, N. J.	77	10
134	Ernest, Pa.	37	70
135	Smoke Run, Pa.	104	00
136	Carnegie, Pa.	42	09
137	Lackawanna, N. Y.	5	00
138	Philadelphia, Pa.	8	36
139	Oil City, Pa.	29	50
140	Youngstown, O.	57	94
141	Little Falls, N. Y.	53	71
142	Elizabeth, N. J.	52	42
143	Windber, Pa.	49	25
144	New York, N. Y.	11	59
145	Altoona, Pa.	19	00
146	Detroit, Mich.	17	31
147	Allentown, Pa.	87	16
148	California, Pa.	19	59
149	Lackawanna, N. Y.	29	06
150	Pittsfield, Mass.	7	00
151	Allentown, Pa.	41	46
152	Homestead, Pa.	76	25
153	Berwick, Pa.	39	84
154	Dunmore, Pa.	41	00
155	Perth Amboy, N. J.	81	70
156	Sheffield, Pa.	15	28
157	Donora, Pa.	84	78
158	Creekside, Pa.	23	04
159	Wilmerding, Pa.	22	65
160	Jamaica, N. Y.	51	33
161	Tower City, Pa.	32	00
162	Scranton, Pa.	37	29
163	Chicago, Ill.	15	44
164	N. Hadley, Mass.	10	95
165	Chicago, Ill.	54	13
166	Barnesboro, Pa.	46	30
167	Cumbola, Pa.	38	49
168	Perth Amboy, N. J.	51	71
169	Scranton, Pa.	44	00
170	Jersey City, N. J.	31	57
171	Pittsburgh, Pa.	21	54
172	Fredericktown, Pa.	24	50
173	Cleveland, O.	24	00
174	Oxford Furnace, N. J.	25	00
175	Detroit, Mich.	25	31
176	New Burgh, N. Y.	19	85
177	Vegreville, Alta., Can.	7	00
178	Manchester, N. H.	12	13
179	St. Louis, Mo.	86	36
180	Scarbo, W. Va.	25	00
181	Manville. R. I.	5	77
182	Dixonville, Pa.	60	65
183	Sunderland, Mass.	46	07
184	Whiting, Ind.	55	00
185	Hazleton, Pa.	55	00
186	McAdoo, Pa.	41	28
187	Ford City, Pa.	42	90
188	Ginter, Pa.	86	08
189	South Fork, Pa.	28	18
190	Newark, N. J.	22	13
191	Troy, N. Y.	50	04
192	Herkimer, N. Y.	23	85
193	Red Star, W. Va.	21	05
194	Minneapolis, Min.	35	72
195	Peckskill, N. Y.	20	18
196	Whiting, Ind.	47	75
197	Swoyers, Pa.	66	66
198	Port Jerwis, N. Y.	22	35
199	Whiting, Ind.	38	00
200	Syracuse, N. Y.	—	—
201	Whippany, N. J.	4	36
202	Auburn, N. Y.	14	59
203	Brooklyn, N. Y.	24	80
204	New York, N. Y.	23	19
205	Emerald, Pa.	31	59
206	Woonsocket, R. I.	21	08
207	Jeanette, Pa.	49	02
208	Kingston, Pa.	46	18
209	Carteret, N. J.	95	95
210	Westchester, N. Y.	19	00
211	Stapleton, N. Y.	16	18
212	Cleveland, O.	36	55
213	Bayonne, N. J.	47	77
214	Chicago, Ill.	26	83
215	New York, N. Y.	22	36
216	Hazleton, Pa.	64	50
217	Rochester, N. Y.	33	91
218	Youngstown, O.	36	05
219	Bakerton, Pa.	60	00
220	Chicago, Ill.	32	93
221	Chicago, Ill.	45	50
222	Mahanoy City, Pa.	92	61
223	Port Bowkley, Pa.	64	99
224	Belle Valley, O.	25	78
225	Desloge, Mo.	92	57
226	Hammond, Ind.	19	00
227	Derry, Pa.	58	00
228	St. Clair, Pa.	25	00
229	Scranton, Pa.	91	26
230	Youngstown, O.	39	00
232	New Alexandria, Pa.	16	72
233	New York, N. Y.	14	13
234	Elizabethport, N. J.	59	65
235	Rossford, O.	39	18
236	Ambridge, Pa.	4	77
237	Chester, Pa.	43	08
238	New Alexandria, Pa.	3	00
239	Philadelphia, Pa.	62	87
240	Windber, Pa.	36	95
241	Newark, N. J.	15	31
242	Hawthorne, Ill.	22	13
243	West Pullman, Ill.	13	05
244	Bellefonte, Pa.	16	95
245	Trenton, N. J.	46	77
246	Crompton, R. I.	20	71
247	Wilmington, Del.	37	04
248	Coatesville, Pa.	52	87
249	Nanticoke, Pa.	34	77
250	Pittsburg, Pa.	113	20
251	Cleveland, O.	30	40
252	Northampton, Pa.	23	59
253	Lopez, Pa.	48	59
254	New Britain, Conn.	25	69
255	West Newton, Pa.	28	59
256	Ronco, Pa.	21	96
257	Spring Valley, N. Y.	21	15
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	25	95
259	Chicago, Ill.	33	03
260	Taylor, Pa.	40	63
261	Taylor, Pa.	39	00
262	Ansonia, Conn.	10	95
263	Fulton, N. Y.	11	49
264	Juliet, Ill.	39	20
265	Taylor, Pa.	56	94
266	Glen Lyon, Pa.	37	71
267	Kingston, Pa.	27	36
268	Duquesne, Pa.	44	60
269	East Chicago, Ind.	29	00
270	Jersey City, N. J.	16	18
271	Treskow, Pa.	30	74
272	Delano, Pa.	19	00
273	Hudson, N. Y.	25	25
274	Youngstown, O.	39	36
275	Perth Amboy, N. J.	66	35
276	Ambridge, Pa.	21	64
277	Hartford, Conn.	36	97
278	Wilkes Barre, Pa.	70	31
279	Glen Campbell, Pa.	25	00
280	Stockton, Pa.	24	00
281	Manchester, N. Y.	16	00
282	Syracuse, N. Y.	13	54
283	Auburn, N. Y.	19	33
284	Rome, N. Y.	14	50
285	Glassport, Pa.	9	00
286	Lorain, O.	18	98
287	Carnegie, Pa.	13	00
288	So. Bethlehem, Pa.	27	12
289	Elizabeth, N. J.	31	82
290	Clarksburg, W. Va.	3	00
291	Brooklyn, N. Y.	15	13
292	Detroit, Mich.	35	28
293	Duquesne, Pa.	51	44
294	Madera, Pa.	32	86
295	Akron, O.	14	36
296	New Kensington, Pa.	35	31
297	Dravosburg, Pa.	25	93
298	Holden, W. Va.	38	59
299	Kent, Pa.	15	00
300	Johnstown, Pa.	73	83
301	Chicago, Ill.	34	61
303	Olwein, Iowa.	16	00
304	Heilwood, Pa.	35	00
305	Bruceton, Pa.	17	34
306	Cumbola, Pa.	16	72
307	Wilkes Barre, Pa.	13	67
308	East St. Louis, Ill.	20	72
309	Clayville, N. Y.	11	50
310	Hazleton, Pa.	55	25
311	New York, N. Y.	11	92
312	Reading, Pa.	20	28
313	Trenton, N. J.	16	00
314	Hazleton, Pa.	12	00
315	Jersey City, N. J.	11	77
316	Rochester, N. Y.	14	69
318	Northampton, Pa.	23	99
319	Newark, N. J.	17	35
320	Baltimore, Md.	32	17
321	Clifton Heights, Pa.	15	65

Свобода за оголошення з календаря за рік 1911 і 1912 418.49

Прихід за місяць червень є $14.819.04

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Синитела Николаю, Powhatan, W. Va. . . . 1.000.00
Гоцяк Михайлї, New Alexandria, Pa. . . . 900.00
Ковальський Якові, Wilmington, Del. . . . 500.00
Сенько Івані, Chisholm, Minn. . . . 500.00
Лісовський Йосифі, Troy, N. Y. 200.00
Прокоп Семені, Lansford, Pa. 1.000.00
Вийтик Матвію, West Pawlet, Vt. 500.00
Гостовичак Павлї, Heilwood, Pa. . . . 1.000.00
Ятчишин Івані, Donora, Pa. 1.000.00

Запомога по бл. п.

Гийс Настї, Hartford, Conn. 400.00
Павелко Парасцї, St. Clair, Pa. 400.00
Дацьків Вікторії, Chicago, Ill. 200.00
Брезина Йосифі, Duquesne, Pa. 400.00
Андриїшин Юлії, Little Falls, N. Y. . . 400.00
Матей Еві, Mahanoy Plane, Pa. 400.00

Запомога для:

Трояновський Павла, Lancaster, N. Y. . . . 200.00
Мазурик Василя, New York, N. Y. . . . 200.00

Сирітська часть по:

Янковський Сильвестрі, Minersville, Pa. . . 500.00
Відзнаки Р. Н. Союза . . 800.00
Засїдане Головного Уряду і Контрольної Комісії . 311.58
Орган Р. Н. Союза „Свобода“ 1.423.90
Платня г. Уряду . . 270.00
Адміністрація Р. Н. Союза 190.55
Надгорода Органїзаторів 122.80
Розхід за місяць червень є . 12.818.83

Зіставлене:

Прихід за червень 1912 р. є 14.819.04
Готівка з кінцем мая остала 101.011.81
Весь прихід разом є . 115 830.85
Розхід за червень 1912 р. є 12.818.83
Готівка з кінц. червня остає $103.012.02

З того:

Фонд сирітський 47.362.37
„ резервовий 32.461.61
„ народний 5.266.17
„ бідних 7.672.04
„ еміграційний . . . 2.876.85
„ розпорядимий . . . 7.372.98
Разом $103.012.02

Д. Капітула, г. предс.,
А. Шаршонь г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

D167

ВАЖНЕ ДЛЯ МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ Р. Н. С.

Отсим повідомляємо усіх пп. місцевих Урядників і органїзаторів Р. Н. Союза, що на підставі параграфу 276 старого, а 273 нового статута, посмертна запомога може бути записана лишень на жінку, дітей або яких инших кревних. Запис посмертного на особи чужі, на церкви, або на всякі инші інституції, як також записуване посмертного в сей спосіб: „після тестаменту“ — не є важний, бо се спротивляє ся законам Сполучених Держав. Для того просимо застосувати ся до сего правила при виповнюваню деклярацій і змінюваню спадкоємців.

Просимо також на місячних справозданях завсїгди подавати причину суспендованя або вимазуваня членів.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців	$2.50
в Америці на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

З політичної ниви.

Обі найбільші політичні партії в Злучених Державах скінчили вже свої конвенції і означили своїх кандидатів на уряд президента. Партія републиканська іменувала Тафта, партія демократична Вілзона, дотеперішного ґубернатора стейту Ню Джерзи. Борба кандидатів, ведена на конвенціях усяками чесними і нечесними способами, скінчила ся. Тепер починає ся ширша борба, на цілій території Злучених Держав, а яку мають вибороти вже не делеґати, але увесь народ.

Безперечно буде се борба горяча і затята. Передсмак її дали обі конвенції. На републиканській конвенції в Шікаґо осею усеї борні були два імена: Тафт і Рузвелт. Всякий, посідаючий хоч кріхитку критичного змислу бачив, що між сими двома кандидатами нема і не було ніякої реальної, дійсної ріжниці, навіть і тоді, колиб хто схотів брати тиради Рузвелта за правду, а що в виду його цілої минувшини є впрост неможливе.

Підчас цілої сеґорічної кампанії він ні словечком не натякнув про розвязку пекучого соціяльного питання. За те обіцює перевести усякі „реформи", як ограничене трустових рабунків, ограничене самовласти судіїв, можливість безпосередного впливаня люду на законодатство, референдум і ініціятиву та ще много-много инших грушок на вербі. Ніяка поступова людина не стане на прю тим жаданям, противно, з усієї сили буде їх підпирати. Але всякий мусить рівночасно і признати, що сї всі реформи лишать ся діравими оріхами так довго, як довго маси народа стогнати муть під невиносимим гнетом розпаношеного капіталізму в Злучених Державах. Народ, який не перенял ся ідеєю волі та доброохітно позваляє себе обдирати і визискувати до найскайнїйших границь, так само не буде в силі скористати з розширеня своєї власти, як днесь не вміє скористати на свою користь з прислугуючого йому виборчого права.

Тафт знова зі свого боку не робить ніяких обіцянок на реформи. Противно, він отверто заявляє, що народ ще не доріс до самоуправи та потребує над собою власти в формі виборних заступників. А се власне ми маємо, і бачимо наслідки. Але таке саме правительство лишить ся також і тоді, колиб вдало ся Рузвельтови переперти свої реформи. Зміна отже не наступилаб ніяка.

В демократичній партії діє ся також не дуже ліпше та се треба назвати перестарілим забобоном, коли хтось все ще надіє ся поправи соціяльних відносин зі сторони демократів, або уважає їх оборонцями і заступниками робітничих і середних кляс. Противно, мусить сказати ся, що коли істнує яка ріжниця поміж обома партіями, то вона виходить зовсім в некористь демократичної партії. Вистане лиш зазначити, що вона остає цілковито під впливом демократичних плянтаторів з полудневих стейтів.

Пляформи обох сих партій не приносять зовсім нічого нового. Вони не дають людям нічого, а коли роблять якісь обітниці, то се є лиш в тій цїли, щоб ловити голоси виборців.

Всї признаки вказують на се, що обі старі, пануючі партії стоять над берегом руїни. Доказом сего є так звана радикальна струя, яка з особенною силою проявила ся сего літа так на републиканській, як і на демократичній конвенції. І се не є якийсь припадковий, случайний обяв, проминаюча недуга, викликана подражненою амбіцією одиниць. Ні. Маси народа інстиктово відчувають вже, що якось не все діє ся по путньому, хоть все ще таки не здають собі з того справи. Маси народа не знають що вони стогнуть під кормигою капіталізму та що та кормига з зелізною консеквенцією мусить повести до цілковитого здеґенеровання і поробощеня; вони лиш мають неясне, далеке передчутє грізної небезпеки. І отсе передчутє викликало радикальну струю в обох партіях, та доведе скорше чи пізнїйше до їх розкладу.

І правдоподібно не дуже помилимо ся, заявляючи, що під пору глядимо на початок кінця обох пануючих політичних партій.

Відповідь „Нар. Волі".

Якто нераз надія та позори могуть когось оманити. Ще не давно, подаючи до відома, що орґан нового Союза змінив свого редактора, ми висловили надію, що тепер отся часопись стане поважною часописю, що бридить ся послугувати ся в якійнебудь борбі нелицюючими средствами. Та воно вийшло інакше.

Наша часопись відмовила ся друкувати одному нюйорському комітетови його відозву в справі фонду ім. Ів. Франка, мотивуючи се тим, що члени сего комітету як такі, що з'іґнорували зазив до складок на „Рідну Школу", хоть були покликані до сего системою тріок, не суть гідні тої чести, аби могли забирати голос в народних справах, аж до сего часу, доки не сповнять свого обовязку.

Котрий свідомий Русин, може бути в тім ділї иншої гадки? Такого нема! Інакше думає лиш „Народна Воля"; зглядно і вона так само думає лиш написала інакше. Чому воно так, не тяжко згадати: що вродило ся з кирині і колотнечі, кириною і колотнечю мусить дихати, або загинути.

Бо лишень охотою кирині і колотити, щоб опісля у мутній воді мож ловити рибу, можна витолкувати, отсей зазив „Нар. Волі", що мовляв: отсе є брутальна обида, кинена пару тисячкам народа, за яку „нюйорські товариства повинні жадати в „Свободи" сатисфакції за зневагу кинену їм в очи, бо инакше вийде, що они ще не вміють постояти (ага!...) за свою власну честь..." Та ті стрічки, требаб було „Народній Воли" з самого початку сеї статї написати, а не ховати ся з ними наче фіялка у холодочок на кінець. А то вийшлоб ще досаднїйше та не потрібно булоб завивати властиву ціль статї у бавовну.

Отже що до точок 1), 2), 3), і 4) та пропущеної ще 5-тої (іменно зібрані і „запропастивші ся" гроші на еміґраційний дім), ми вповні їх піддержуємо. А що до арґументу „Народ. Волі", що: хочби навіть сї точки були дійсними (— „Нар. Воля" побожно всьміхаючи ся вдає, що буцім то не знає про се, що вони таки дійсно суть правдивими), ще не є вистарчаючими, аби втратити довіре до теперішного ювилейного комітету", ми відповімо коротко: чи не через половину суть ті самі члени в новім комітеті, що бували у старих. Чи ще і тепер є се „невистарчаюче аби стратити довіре?...

Софістерське арґументоване при помочи безхвостих псів в Ню Йорку або пияків в Джерзи Сіти є так натягнене і сьмішне, що годі на него відповідати. Колиб ми хотїли примінити, се саме арґументоване до теперішної хвальної редакції „Нар. Волі", навязуючи до недавних ще часів, то аж сьмішно стає, куди би воно завело.

Толковане нюйорських товариств, тим, що і сьвященики не відкликнули ся на подібний заклик, зовсім не витримує критики. Бо коли хтось поступив нечесно, то се вже має оправдувати такий сам нечесний поступок другого, та здіймати уже з нього у другім випадку пятно нечесности? А таке виходилоб з арґументації „Нар. Волї".

Наприкінци на підставі повисшої статї „Нар. Волі" мусимо сконстатувати сумний факт, що орґан нового Союза недвозначно станув в обороні і защиті безідейности, народного індеферентизму та ледарства, та заступає ся а в дальшім тягу навіть похвалює іґнороване нашої найбільше пекучої народної справи, бо „Рідної Школи". Поступ, як для орґану, що почав свою діяльність топтанем у болото на своїх сторінках нашого народного гимну, зовсім зрозумілий і витолкований.

Лишіть нас в спокою.

Маюча відбути ся конвенція Р. Н. С. спричинила не аби який рух між членами сеї орґанізації. Одні маючи добро орґанізації на серцю подають свої проекти на шпальтах „Свободи", другі укладують пляни, якби то бути вибраним і дістати „job" в уряді Союза; а суть і такі, котрі від послїдної конвенції взяли собі за задачу, знищити сей старий Союз, щоб і слїду по нїм не зістало. Видячи нагоду побрикати троха, старають ся всіми силами зробити в друге роздор в орґанізації. До тих послїдних належить п. Іван Арґимович, знаний в Філядельфії, Па. Будучи не вдоволений з послїдної конвенції заснував з другими „кікерами" відділ до нового Союза, де зістав вибраним на предсідателя (згідно з його бажанєм). Але п. І. А. не є собі така звичайна людина, і його не перестрашить... Щоб як мовляв на дві руки робити і всюда мати голос, лишає ся на дальше членом від. Р. Н. С. в Altoona.

І коли конвенція вже за плечима, наш панок резиґнує з місцевого предсідателя в новім Союзі і нуже дерги ся за делеґата на конвенцію Р. Н. С. з Altoona, Pa., щоб як сам сказав, пошкодити комусь. Пане А., єсли Ви тілько длятого стараєте ся їхати на конвенцію, щоби шкодити, то лучше лишіть ся дома, та пильнуйте свого новоупеченого Союза та свого незрозумілого радикалізму. А старий Союз лишіть в спокою, бо Вас і так вже пізнали добре на послїдній конвенції Р. Н. Союза.

А тепер слівце до Гол. Уряду Р. Н. С. Панове! Осудіть самі, чи та орґанізація, котру ми плекали довгі літа і котра мимо всіляких кирень зі сторони ворогів нині одна стоїть могуча і сильна, чи вона ще і нині має вигрівати під своїми грудьми ворогів, котрі ділають на шкоду, чи може вже настав час, щоб виполоти все що не добре і тим улекшити дальший розвій сеї орґанізації. А Ви братя Союзовці з Altoona, Pa. єсли Ви вірні тій орґанізації і бажаєте добра для неї, то ніколи не зізволите на се, щоб скритий ворог руйнував тепер все те, що Ви через так довгий час будували.

Член Р. Н. С. в Філядельфії, Па.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ УВАГИ І ПРОЄКТИ.

(Продовженє зі стор. 2.)

Розумієсь, що редактор мусить приноровити ся до приписів статутових, спеціяльно до сего сформованих, а не до особистої амбіції поодиноких урядників.

Михайло Угорчак,
член 204 відділу Р. Н. С.

14.

Читаючи проєкти, ріжних братів зауважав я, що кількох членів Р. Н. Союза хотять знова змінити назву Р. Н. С., так як зробили то во время оно на Конвенції в Cleveland, O.

Назва Little Russian National Union є all right і вона повинна остати ся.

Конвенція повинна відбувати ся і дальше що 2 роки.

Головного редактора нехай вибирає конвенція і дасть єму повну власть.

Цензорів непотрібно, бо сьмішно і встидно, щоб в Америці мати цензорів. Чого від нас держава не жадає, то ми самі робимо. Виглядає, що Русини не можуть без кнута жити.

Видко нам ще далеко до козацького духа; бо козаки бороли ся за свободу і волю, а ми її не хочемо, коли самі ще підходимо під ярмо.

„Свобода“ нехай буде редаґована лише по руськи, бо се є руська орґанізація, та для Русинів. Статути можуть бути печатані і латинськими буквами.

Чи одна, чи дві ґазети, але до обох повинен бути лише оден редактор; не потрібно розкидувати гроші.

Менаджера не потрібно, бо то не потрібний „job“.

Слідуюча, 12-а конвенція повинна вибрати комісію, котра то комісія моглаб порозуміти ся з другими орґанізаціями, щоб так всі спільно, зібравши певну суму гроший, постарали ся видати оден Ам. Буквар і Читанку для американських дітий; щоб була одна книжка і науки на американській Руси, а не так як до тепер, що на кождій парохії діти учать ся з иншої книжки. Сли би наші орґанізації, як Р. Н. Союз, О. Р. Братств (? — Ред.) та Соєдиненіє (? — Ред.) на то згодили ся дати гроші, то било би легко видати Ам. Буквар і Читанку. Тут суть педаґоги, котрі охочо згодять ся написати відповідні для Американського житя книжки, колиб лиш орґанізації згодили ся на мову і правопись. (? — Ред.)

Не потрібно нашим патріотам забивати собі голови краєвими школами, бо тут досить є до роботи з американськими; ми повинні тут пильнувати своїх шкіл.

Місто платити на ріжні фонди, народні доми та на Еміґраційний дім, то ліпше після моєї гадки було би, щоб поставити Сиротинський дім. Еміґраційного дому цілком не потрібно. Теперішними часами „ґрінор“ має де піти, бо де оберне ся то Русина знайде, та і „Айриші“ днесь камінєм вже не кидають за еміґрантом, як перед 25—30 літами.

При кінци желаю п. Делеґатам доброго здоровля і успіха, щоб радили на добро і пожиток Американській Руси, а старались усунути всі партійні незгоди і сварки.

Мих. Н. Галькович
чл. Р. Н. С. від. 75, Atlas, Pa.

РАЗ НА ВСЕ.

Усіх тих, що змінюють свої адреси, просить ся дуже, щоб при зміні писали стару і нову адресу, як також число відділу до котрого кождий зміняючий адресу належить.

Хто не буде придержувати са отсего, не може мати опісля до нікого найменчої претенсії, єсли не буде діставати „Свободи“.

З поважанем
Експедиція.

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ „РУСЬК. МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА“

за місяць червень 1912 року.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	14	25
2	Mt. Carmel, Pa.	1	00
3	Olyphant, Pa.	4	75
4	Jersey City, N. J.	3	15
5	Mt. Carmel, Pa.	3	25
7	McAdoo, Pa.	17	55
8	Elmira, N. Y.	2	75
9	St. Clair, Pa.	8	07
10	Ansonia, Conn.	7	45
11	Waterbury, Conn.	1	50
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	5	70
16	Lansford, Pa.	—	—
18	Seymour, Conn.	1	00
20	Jessup, Pa.	3	75
21	Mayfield, Pa.		75
23	Homestead, Pa.	5	85
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.		75
26	Belle Vernon, Pa.	—	—
27	Glen Lyon, Pa.	17	10
28	Mahanoy Plane, Pa.	13	05
29	Rhone, Pa.	4	05
30	Breslau, Pa.	3	45
33	Northampton, Pa.	26	20
35	Whitney, Pa.		75
36	Scottdale, Pa.	4	30
37	Chisholm, Minn.	3	00
38	Auburn, N. Y.	2	75
39	Syracuse, N. Y.	2	25
40	Edwardsville, Pa.	5	85
42	Passaic, N. J.	8	35
43	Simpson, Pa.	3	25
45	Philadelphia, Pa.	1	25
46	Plymouth, Pa.	5	63
47	Ambridge, Pa.	1	50
48	McKeesport, Pa.	4	00
53	Pittsburg, Pa.	9	75
55	Carnegie, Pa.	7	75
58	Ramey, Pa.	1	25
59	Leisenring, Pa.	2	25
60	Baltimore, M. D.	—	—
61	Dunlo, Pa.	2	00
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.	3	75
67	Butler, Pa.		25
68	Ansonia, Conn.	1	13
70	Jersey City, N. J.	2	05
72	Alden Sta., Pa.	10	00
73	Providence, R. I.	1	75
78	Minersville, Pa.	3	00
81	Baltimore, Md.		90
82	New Alexandria, Pa.	4	00
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	5	00
87	Lancaster, N. Y.	2	65
90	Centralia, Pa.	—	—
91	McKees Rocks, Pa.		50
92	Taylor, Pa.	2	50
96	S. S. Pittsburg, Pa.	3	25
97	Marion Heights, Pa.		50
98	Shenandoah, Pa.	3	25
99	Wilkes Barre, Pa.	1	50
102	Cleveland, O.	1	75
104	Perth Amboy, N. J.	3	40
105	Nicetown, Pa.	1	25
106	Chicago, Ill.	1	50
107	Sayre, Pa.	3	48
108	New York, N. Y.	1	78
109	Ellsworth, Pa.	1	00
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	8	75
121	Trenton, N. J.	19	57
123	Scranton, Pa.	2	50
126	Beaverdale, Pa.	3	25
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	2	00
129	Sykesville, Pa.	1	25
130	Pittsburg, Pa.	1	00
132	McKeesport, Pa.	3	75
133	Newark, N. J.	2	55
135	Smoke Run, Pa.	1	50
136	Carnegie, Pa.		50
137	West Seneca, N. Y.	2	50
139	Oil City, Pa.	1	75
140	Youngstown, O.	1	75
142	Elizabethport, N. J.	4	50
147	Allentown, Pa.	5	75
148	California, Pa.	1	25
156	Sheffield, Pa.		25
157	Donora, Pa.	3	75
162	Scranton, Pa.	4	50
179	St. Louis, Mo.	1	00
182	Dixonville, Pa.	2	00
185	Hazleton, Pa.		90
188	Ginter, Pa.	2	85
197	Swoyers, Pa.	12	00
198	Port Jervis, N. Y.	1	05
201	Whippany, N. J.		25
203	Brooklyn, N. Y.		—
207	Jeanette, Pa.	1	60
208	Kingston, Pa.	4	21
213	Bayonne, N. J.	4	00
217	Rochester, N. Y.		50
222	Mahanoy City, Pa.	5	25
223	Port Buckley, Pa.	1	25
225	Desloge, Mo.		50
227	Derry, Pa.	1	50
228	St. Clair, Pa.		96
229	Scranton, Pa.	4	75
239	Philadelphia, Pa.		25
241	Newark, N. J.		34
244	Bellefonte, Pa.		50
245	Trenton, N. J.	4	25
246	Crompton, R. I.		25
247	Wilmington, Del.		75
249	Nanticoke, Pa.	1	40
252	Northampton, Pa.	1	35
255	West Newton, Pa.	5	00
257	Spring Valley, N. Y.	1	50
258	W. E. Pittsburg, Pa.		75
260	Taylor, Pa.		50
273	Hudson, N. Y.		50
276	Ambridge, Pa.	1	00
283	Auburn, N. Y.	2	25
285	Glassport, Pa.		25
286	Lorain, O.		50
289	Elizabeth, N. J.	1	50
294	Madera, Pa.	—	—
296	New Kensington, Pa.	3	00
298	Holden, W. Va.		75
308	E. St. Louis, Ill.	1	00

Весь прихід за місяць червень 1912 р. є . . . 422.15

Зіставленє:

Прихід за червень є . .	422.15
Готівка з кінцем мая остала	15.776.83
Весь прихід разом є	16.198.98
Розхід за місяць червень є	30.00
Готівка з кінцем червня остає	16.168.98

Дм. Капітула, г. предс.,
А. Шаршонь, г. касієр,
С. Ядловський, г. секр. ф.

ЗАВІДОМЛЕНЄ.

На будуче просить ся всіх П. П. Відділових урядників, присилати „білі“ на всі похоронні кошти, за котрі Від. ручить та які жадає, щоби Р. Н. Союз йому виплатив. Котрий Відділ, або його уряд не зробить сего, Р. Н. Союз не виплатить йому похоронних коштів. Так само просить ся подавати точні адреси спадкоємців на посмертних актах.

Д. КАПІТУЛА, предс.

Запрошенє.

Дорогі Братя і Сестри!

З великою радостию ділю ся з Вами вісткою, що

дня 21-го липня 1912,

відбуде ся

Посьвяченє угольного камeня

під висшу школу дівочу в Chesapeake City, Md. а заразом отворить ся Монастир С. С. Василіянок тамже. Акт посьвячення довершить Іх Преосьвященьство Кир Сотер при участи дооколичного сьвященьства.

Торжество відбуде ся в слідуючім порядку:

1) В неділю о год. пів до 9-ої дня 21-го липня виїзджають Братства церковні філядельфійські з головної стації (Broad Str. Station) осібним потягом до Elkton, Md. Потяг затримає ся лише в Честер і Вілмінґтон для забраня учасників торжества.

2) В Elkton будуть ждати підводи для перевезеня дітий і невіст, а мужчини в параді при звуках банди місцевої устроють похід аж до Chesapeake City.

3) О год. 11-ій Архиєрейська Служба Божа під приготованим шатром, а по ній посьвяченє угольного камeня і проповідь Іх Преосьвященьства.

4) По посьвяченю вспільний обід для всіх учасників торжества — а відтак забави діточі і товариські.

5) Поворот з Elkton де ждати ме потяг о год. 6-ій вечером.

Подаючи до відомости се наше історичне торжество в Америці маєм честь запросити всїх Братів і Сестер до участи.

Слава Ісусу Христу!

Єлена Ч. С. В. В.

Заходом Тов. „Запорожська Січ“ в Ню Йорку

відограє ся на загальне жадане по раз другий

в суботу дня 20-го липня (July) 1912 р. в Arlington Hall

(St. Mark's Place, 19—23 E. 8th St., межи 2 а 3 Ave.), New York City

при ласкавій участи членів Тов. „Нюйорський Боян“

Театральне Представлене

„ЧОРНОМОРЦІ“

оперета в 3-х діях, Кухаренка-Старицького. — Музика М. Лисенка.

ОСОБИ:

Явдоха Драбиниха — вдова .... п-а К. Соколовська
Маруся — її дочка .... п-ї Е. Бучакова
Наталка — кревна, за наймичку у Драбинихи .... п-а С. Костецька
Іван — козак, сирота .... п. М. Микитишин
Тупиця — сотник, хрестний батько Івана .... п. І. Драґан
Кабиця — старий козак, гультай .... п. В. Малієвич
Ілько — молодий хлопець, брат Івана .... п. Т. Качмар
Цьвіркун — пристаркуватий чоловік .... п. В. Панчишин
Івга Цьвіркуниха — його жена, молода, жвава .... п-ї Й. Бівальдова
Очкурня — запіяка .... *
Кулина — дівч. з Самари, перша коханка Кабиці п-ї А. Микитишин

Козаки, дівчата і весільна дружина.

Річ діє ся на Чорноморії, де, по зруйнованю Запорожа царицею Катериною, поселилось було невеличке число козаків, що не хотіли піддати ся московському кнутови.

Режісер п. В. Білинський — Діріґент п. О. Стеткевич

Орхестра п. Г. Е. Смоленського.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: Крісла І-рядні 1 дол.; ІІ-рядні 75 цент.; ІІІ-рядні і бальком 50 цент.; IV-рядні 35 цент.; місця стоячі 25 цент.

Тикетів можна дістати у А. Бучака, 54 Suffolk St., N. Y., і в банку Гроховського & Co., 115 E. 7th St., New York City. — В день представленя каса отверта від години 5-ої вечером.

ДОХІД ПРИЗНАЧУЄ СЯ НА „РІДНУ ШКОЛУ“ І НА ФОНД ІВ. ФРАНКА.

По Представленю величавий Баль.

Товариство „Запорожська Січ“, розвиваючись постійно через кілька літ, взяло собі за ціль плекати рідну мову і руську милозвучну пісню через уладжуванє гарних та займаючих представлень. Тут на чужині бажаємо знова дати Вам, Вп. Родимці, спромогу почути незнану ще доси в Америці штуку з житя козаків-чорноморців, з її сумними та веселими піснями і скочними танцями. Як завсїгди, так і тепер наші аматори і комітетові не щадили своїх заходів та праці, щоби Вас, Вп. Родимці, під кождим зглядом вдоволити. — З високим поважанем

КОМІТЕТ.

В. ЛУНКЕВИЧ.

Відки взяли ся наші домашні звірята і ростини?

З російської мови на українську переклав
Іван Галущинський.
(Дальше.)

О конях, наприклад, того уже сказати не можна, тому, що тепер нема вже ніде на сьвіті диких коний, яких можна би було уважати за прародичів наших домашних коний. Однак без сумніву є відомою річию, що всї породи коний походять від одної, або може бути і від більше родин диких коний, яких много віків тому назад освоїли наші предки. Дикі коні колись то ще жили, тепер вже їх нема, повимирали. Зате прародич „довгоухого" жиє ще до нині. Дикий абісинський*) осел, як кажуть учені, є родичем нинїшного домашного осла. Живий ще і один з предків домашної свині. Говорю — „один", тому, що домашні свині ведуть свій рід від двох диких родин свиний. Одна родина — се наш дик, друга родина ріжнить ся в дечім від наших диків а головно будовою свого кістяка, і та друга родина нині вже не жиє а цілковито вимерла.

А хтож був прародичем ріжних пород курий. В Індії живе ще одна родина диких курий. Від них то і вивели ся домашні кури. А від кого походять всї породи домашних голубів? А не від кого иншого, як від дикого скального голуба. І дикі індийські кури і дикі скальні голуби живуть по нинїшний день. Значить, ми маємо право сказати, що предки тих птиць, які ми тепер назвали, є ще живими.

Чи говорити і о диких предках ріжних управних ростин. Учені говорять, що всї можливі породи яблоней і груш походять від дикої яблінки і дикої грушки; що ріжні породи винограду повинно уважати ся за потомків одної родини виноградної лози, що росте тепер ще в дикім станї в краях західної Азії; що всї породи садової сливки виплекали ся з дикого тернослива і дикої сливи, які ще тепер мож бачити на Кавказї; що городовий горох веде свій рід від дикого предка, що росте тепер на Кримі і т. д.

На жаль не для всїх домашних ростин знайдено їх диких, давних предків. В кождім разї мусимо на те згодити ся, що домашні звірята і управні ростини походять від диких звірят і ростин, на що годять ся всї розумні люди.

VII. Добір звірят і ростин.
(Штучний добір).

Коли то діяло ся, що люди освоїли деякі дикі звірята і взяли ся за управу диких ростин? Чи давно се було? Докладно означити сей час є неможливо. Одно лише можливо сказати; що давно, дуже давно, можливо, що много тисяч літ тому назад — при людях жили вже і пси, і коти, і коні, і вівці; уже тоді знав чоловік поводити ся з плугом і засівав свої поля ріжним збіжем. Але число пород тоді було далеко менше, чим тепер, а і самі домашні звірята і ростини були гіршими від теперішних. Яким же чином ставали породи ліпшими і чому їх ставало більше? Відповіджмо спершу на перше питанє.

Припустім, що ваша вівчарська сука породила щенята. Перед вами з пять штук молодих щенят. Не всї они однакові ростом і силою і виглядом. Вам всїх їх не потреба, ви лишаєте собі одно щеня а решту або викидаєте, або даєте кому небудь зі своїх сусїдів. Якеж щеня ви собі лишили? Розуміє ся — найліпше, те, яке на ваш погляд найліпше буде сповняти свої обовязки сторожа при оборі. Ваш рахунок — дуже простий, вам потреба хорошого, рослого, відважного і мудрого сторожа — пса; такого ви і вибрали з посеред щенят. Не забувайте однак на ось що: коли вами вибраний пес стане дійсно примірним вівчариком, то і його потомство, яке він колись буде мати, також стане хорошим. Вам, розуміє ся, не йде о то, якими будуть потомки у вибраного пса, вам ходить о те, щоби він сам був добрий, а всеж таки і потомки його будуть напевно хорошими — коли не ліпшими ніж вибраний вами пес. Одним словом, лишаючи при собі найліпше зі щенят, ви тим самим вибором ублагородняєте породу псів, бо у ліпшого звіряти потомки будуть ліпші.

Возьмемо другий примір.

В розсаднику у огородника вийшла ранною весною капуста. Се — так звана „росада". Огородник має пересадити ті молоді ростинки на грядки в городї. Росада вийшла не вся однакова; одні ростинки виглядають великі, сильні і здорові: другі, противно, маленькі, слабі, сухорляві. Огородник виполює росаду — вириває слабі ростинки з корінєм і нищить їх, а сильні ростинки вибирає і пересаджує їх на грядку. І тут він знає, чому він се так робить. Бож він се дуже добре розуміє, що з здорових ростин одержить великі і мясисті головки капусти, тоді, коли слабі, напевно, або зісохнуть, або переміняться в маленькі „пусті" головки. Найпростійший рахунок — не тратити надармо часу над управою слабих ростин. Але дивіть ся, що дальше з того слїдує. Деякі з тих добрих, вибраних головок зіставляє собі огородник „на насїнє". Они цвитуть і видають овочі з зернєм. З зерен виростають в слїдуючім роцї нові ростини. Можна надіяти ся — і се кождому ясне, чому — що з того насїня, яке походить з вибраних ростин, одержить ся і гарну росаду, т. є. таку, яка при добрій управі, видасть хороші, великі і мясисті головки.

Ті два приміри дають нам ясну відповідь на питанє: яким чином домашні звірята і управні ростини ставались все ліпшими і ліпшими.

Кождий господар хоче, щоби у него були найліпші звірята, а огородник і селянин-рільник також хоче, щоби його овочеві дерева, ярини і збіжа були найлучшими. А як ви думаєте, чи може наші далекі предки — ті самі, що жили на подобу нинїшних диких людий — чи може вони не хотїли того самого? Чи може невигідно їм було мати коло себе гарні пси, коні, корови, свині і т. д.? Чи може їм не хотїлось видіти у себе в садї, коло свого житла, на городї, або на ниві хороші овочі, ярини і збіжа? Певне, що ніхто не скаже нї, не хотїло ся! Ну а коли хотїлось, то вже само собою розуміє ся, що вони не щадили нї сил, нї часу, щоби лиш одержати те, що хотїли. А одержати те можна лише при помочи розумного добору.

Так і поступали наші далекі предки.

І так з року на рік, в часї многих-многих лїт они вибирали з посеред своїх домашних звірят і ростин такі, які, на їх погляд, були найліпшими і лишали їх „на розплодок"; а вибрані і дібрані звірята і ростини давали і хороше потомство.

Таким то чином, поволи, незамітно, домашні пси, коні, свині і вівці, овочеві дерева, ярини і збіжа ставали все ліпшими і наконець стали такими, якими ми їх нинї бачимо.

VIII. Як з одної породи одержує ся кілька нових пород?

Що значить „ліпший"? Се розуміє кождий по свому. Ріжно розуміють се і дикі люди, ріжно розуміли се і наші далекі предки.

Є дикі люди, що занимають ся ловами на птиці і ріжні звірята. В часї ловів великі услуги віддають їм пси. А кождий знає, що серед собак одної і тої самої породи не всї однаково добре вислїджують і великих звірів і упірену дичину. Одні з них дуже добре вміють настигати великих звірів, другі же дуже радо полюють лише на птиці: одні наділені великою силою і відвагою, другі — ніжним чутєм і уміють зачаювати ся; одні беруть добич проворностю і сильним своїм нападом, другі — обережностю і хитростю.

Тепер питаємо вас, котрі з них ліпші? Се вже залежить від того, до чого хто хоче пса привчити. Для дикого чоловіка, що полює на великого звіра, ліпший той пес, що наділений і силою і проворностю та великою відвагою; і такого то пса вибирає він для себе, а той, хто полює на птиці, воліє пса обережного, хитрого і з ніжним нюхом.

Представте собі, що два племена диких людий живуть з собою в сусїдстві; але місце, де живе одно племя, є богате в ріжні дикі птиці, а місце, де поселило ся друге племя, має зате дуже много великих звірят. Нічого і додавати, перші будуть полювати на птиці, а другі — на диких звірів. Припустім далі, що оба племена мають псів одної породи і що серед тих псів одні від уродженя вже більше склонні і придатні до ловів на птиці, другі до ловів на звірята. Не трудно і догадати ся, що ті з диких людий, що занимають ся ловами на звірята будуть вибирати з поміж своїх псів таких, які більш усего надавати ся муть до ловів на звірів; другі же дикі люди, що полюють переважно на птиці, займуть ся розплодом таких псів, що більше будуть придатними до вислїджуваня і ловлї птиць. Пройдуть роки, десятки, сотки лїт, і у наших диких людий покаже ся дві ріжні породи псів. Ви може поспитаєте: звідкиж дві, колиж з початку у них була всего одна порода. Ото з сеї одної породи в наслїдок відповідного вибору і добору одержано дві нові породи. Так само з одної породи освоєних коний можна одержати кілька нових пород; так само одна порода освоєних овець могла з часом розбити ся на кілька нових, ріжних одна від другої пород.

Тепер будемо далї говорити вже не о диких людях а о наших далеких предках і подивимо ся, відки то взяли ся у них ріжні породи овець.

Припустім, що з початку була у них всего лише одна яканебудь порода овець. Вівці, розуміє ся, все таки хоч дуже мало ріжнили ся межи собою. Були між ними, наприклад, такі, у котрих вовна виглядала густійшою і довшою, як в решти; у других вовна не відзначала ся нічим особливим, зате вони виглядали товстійшими від перших, наконець треті, що не відзначали ся нї вовною, нї товщиною своєю а відзначали ся тою прикметою, що давали много молока, в кождім разї більше, як всї прочі.

Таким же самим чином йшло діло і бирати з посеред тих овець, як що кому подобало ся, що виглядало більш корисним для їх господарства. Тут вже кождий брав в рахубу знова таки свою вигоду. Один більш всего дорожив теплою овечою скірою, тому, що з неї шив він собі одежу; другий старав ся лишень о те, щоби у него було більше товстих овець з смачним мясом, бо овече мясо і сало було його головною їдою: третий же не звертав такої великої уваги нї на вовну нї на мясо овець а всї свої стараня ложив лише на те, щоби розвести у себе як найбільше таких овець, які дають много молока, мяса овечого він не їв а кормив ся молочними продуктами, маслом, сиром, бундзом і т. д.

І от ми бачимо, що той, котрому потрібна понад все овеча скіра, лишає у себе на розплодок вівці з густою вовною, а решту або уживає на харч, або кому другому продає. У густововних овець і потомство стає густововне. І нїчо дивного, коли серед ягнят з густою вовною лучить ся кілька ще з густійшою і ліпшою вовною, як у решти. І їх знов лишає вівчар на розплодок. Він докладно слїдить за тим, щоби вівці з густою вовною не парували ся з тими, у котрих вовна не важка, рідка і мала — і тому ягнята кождого слїдуючого приплоду мають у него вовну все ліпшу і все густійшу.

Як бачите, діло в самій річи не дуже трудне. Треба лище уміти терпеливо його вести. Минуть десятки лїт а вівчар дібє ся того, що у него в вівчарни будуть вівці лишень з такою вовною, яка для него вигідна.

Таким же самим чином ишло діло і у тих вівчарів, які бажали собі розвести вівці з товстим і смачним мясом; так поступали і ті із наших предків-вівчарів, які більш всего цінили вівці, що давали більше молока. Всї они пускали в рух одно і те саме средство: вибирали „на розплодок" відповідних родичів і слїдили за тим, щоби вибрані вівці „на розплодок" не парували ся з невибраними.

Ви памятаєте, яке множество пород голубів стрінули ми в голубнику? Тепер завдяки стараням великого анґлійського ученого Дарвіна стало давно звісною річию, що всї породи домашних голубів виводять свій рід від дикого скального голуба.

В давні то вже дуже часи, первісний чоловік (далекий предок нинїшних людий) знав лишень одну родину голубів: то були дикі, скальні голуби, що дуже мало ріжнили ся між собою. Много праці мусів доложити первісний чоловік, щоби освоїти тих голубів. Та от голуби почали повільно привикати до него, они вже не бояли ся чоловіка, приймали поживу з його рук, строїли гнізда і виводили свої молоді під дахом своїх господарів. В неволї у чоловіка настали нові обставини житя для голубів; а така переміна житєвих обставин, як то все буває, вплинула в дечім на будову тїла голубів, на краску їх піря, на їх привички. Освоєні голуби не були вже такими самими, якими були їх дикі предки; у одних злегка змінилась краска піря, у других показала ся ріжниця в величині тїла, у третих змінив ся, хоч і дуже мало, дзюб, у четвертих появив ся якийсь новий звичай. Все те з початку виявляло ся на зверх дуже мало і слабо; лише бистрі очи хазяїна могли завважати ті невеликі зміни в устрою і в звичаях голубів. Але для хазяїна вистарчали вже вповні ті незначні, ледви замітні ріжниці, щоби взяти ся до виплекуваня нових ріжних пород. І він взяв ся до того діла. При тім руководив ся кождий своїм власним інтересом і смаком, а особливо смаком, тому що з голубів не такий то великий хосен. Щож почали робити господарі? А то, що робили і роблять вони все, коли хотять одержати якусь нову породу домашного звіряти. Кому, наприклад, подобали ся однобарвні голуби, той вибирав і парував однобарвні, в надії, що і їх молоді будуть подібними до своїх родичів; а кому, наоборот, подобали ся сорокаті голуби, той парував лише такі, у котрих було хоч кілька ріжнобарвних пер. І се вистарчало вповні, щоби з упливом часу, витворила ся цілковито нова, доси небувала порода сорокатих голубів. На перший погляд воно будьто би було непонятним, яким чином від диких голубів сизої краски могли вивести ся голуби цілком чорні, білі або сорокаті. Так, але треба лишень згадати, що се стало ся не відразу, а постепенно, крок за кроком і не покаже ся тут нїчого дивного.

У дикого голуба (родича домашних голубів) є чорні смужки на кінцї хвоста і на кождім крилї. Дуже можливе, що коли дикі голуби освоїли ся, то у деяких з них під впливом нових житєвих обставин число чорних пер трохи побільшило ся. Вибравши кілька штук таких голубів чоловік парував їх. Пари ті приводили на сьвіт свої молоді. Між молодими показало ся кілька штук таких, у котрих чорних пер було ще більше, ніж у їх родичів. Чоловік знов вибрав і парував ті, у яких було особливо богато чорних пер а решту лишав на ласку судьби. Тепер народило ся трете поколїнє голубів. Чоловік знов пускає в рух свій вибір, виділивши пари голубів, найбільше чорних. І так така історія повтаряла ся з року на рік і з кождим роком краска новонароджених голубів, ставала все більше і більше темною, число пер сизої барви меншало а число чорних пер більшало. Нарештї ціль чоловіка була осягнена! На Божім сьвітї появили ся голуби цілком чорні — нова порода, якої раньше не було. Ніякого чуда, розуміє ся, не треба було, а вийшло те, чого сам чоловік так усильно і терпеливо домагав ся. З такою самою терпеливостю і старанєм виводив він і білі, і червоні, і жовті, і сорокаті голуби — і його стараня увінчали ся успіхом: і тепер в самій річи є голуби всїх тих барв.

Щоби одержати пестрих голубів, побіч вибору відповідних пар, помагав собі чоловік ще і другим способом; він парував навхрест (схрещував) голубів ріжної масти. Так, наприклад, коли в одній парі один із родичів був цілком білий, а другий родич — чорний, то молоді відзначали ся часом пестрим упіренєм т. є. мали пера білої і чорної барви; або, коли самець, припустім, був червоний а самиця — біла, то упіренє молодих могло показати ся знова сорокатим, пестрим (пера по части білі, по части червоні). Все воно однак так не є. Часто лучає ся, що коли в парі один із родичів є білий а другий чорний, то і оба молоді виходять або чорні, або білі, або один подібний барвою до батька, а другий — до матери.

(Дальше буде).

*) Абисинія, край в Африцї.

В справі Календара Р. Н. Союза на 1913-ий рік.

Ухвалою Головного Вид̀ілу Р. Н. Союза поручено підписаному зладженє і зредаґованє календаря Р. Н. Союза на 1913-ий рік. Щоб вивязати ся з наложеного обовязку як найкрасше, та щоби Календар нашої орґанізації під кождим зглядом міг відповісти усім вимогам, бож се від ряду літ одинока руська книжка, яка опускає друкарську праcу в Америці, отсим запрошує ся до співучасти як найширший загал.

Передовсїм у кого є хист і талан писарський зволить надсилати малі повістки і оповіданя. Першеньство будуть мати оповіданя і образці з житя американських Русинів, а опісля історичні. Поодиноке оповіданє зі згляду на невеликий обєм книжки не може перевисшати 6 сторін друку великої 4-ки.

Праці наукові, популярно-научні розвідки і т. п. В тім напрямі пожадано-б було, щоб Вп. автори передше порозуміли ся з редактором календаря, аби не вийшло таке, що прислаиоб дві праці, на ту саму або дуже схожу тему. Научні розвідки рівнож повинні держати ся в висше зачеркнених рамцях.

Попри безсмертну славу (лаврові деревця вже засаджені) кождий автор, якого оріґінальна праця найде приміщенє в календари Р. Н. Союза на 1913-ий рік, є управнений до гонорара по 2½ цента за стрічку друку (в одній шпальті).

Охочі перекладати дещо чи то з белетристики чи то научно-популярні розвідки, зволять ласкаво рівнож порозуміти ся з підписаним, щоб уникнути евентуальних заводів. Гонорар: 1 цнт. від стрічки друку (в одній шпальті).

Вп. п. автори зволять евентуальні свої праці присилати в той спосіб, щоб вони найшли ся в руках редактора календаря найдальше по день 1-го серпня 1912-го року. Усї праці, які надійшлиб пізнїйше, безусловно не будуть могли бути узгляднені.

Фотоґрафії Братств і Товариств. Отсї відділи Р. Н. Союза а також кружки сьпівацкі, театральні і т. п., які хотїлиб, щоб їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1913-ий рік, зволять їх прислати до рук редактора найдальше по день 1-го серпня с. р. Рівночасно з фотоґрафією просить ся прислати чек або моней ордер виписаний на імя „Свободи" на суму 5.00 дол. Сї гроші ужиє ся на покритє коштів виладженя з фотоґрафії пригожої до друку кліші. Місце в календари безплатно. Пожадано булоб, щоб отсї товариства, що схочуть помістити в календари свої фотоґрафії, рівночасно з ними присилали і коротеньку історію свого товариства. Отся історія мусить бути писана як найбільше звязло і не буде гонорована.

Оголошеня. Календар Р. Н. Союза, який розходить ся в кількадесять тисяч примірників, є найлїпшим середником до оголошуваня помеж американськими Русинами. Хто має якийсь бизнес, а залежить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людий повинен дати своє оголошенє до календаря Р. Н. Союза. Цїни суть вельми приступні, зважвиши, що наклад буде виносити 25.000 примірників. Ціла сторона, величини 9¼ цаля через 6 цалів коштує 25.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони дорозше, після умови. Пів сторони величини 4½ через 6 цалів коштує 15 дол.; чверть сторони, величини 4½ через 3 цалї 10 дол. Найменче оголошенє може обіймати 3 через 2 цалї і коштує 5.00 дол. Хто хотівби в своїм оголошеню помістити також і фотоґрафію чи то свою чи то свого бизнесу, мусить прислати з ньої готовий до друку кліш; єсли ні, то поносить кошт виготовленя такого кліша з фотоґрафії, то значить, що його оголошенє буде о стілько дорозше коштувати, кілько винесе кошт виготовленя з фотоґрафії друкарського кліша.

Текст оголошень мусить находити ся в руках редактора календара найдальше по день 1-го вересня. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безусловно не будуть друкувати ся.

Хтоб хотїв заняти ся збиранєм оголошень до календаря, зволить листовно віднести ся до впорядчика по близші інформації. За труд даємо значний процент.

З гори зазначує ся, що всякі оголошеня від фірм „лікарських" що то лічать листовно на сотки миль, дальше оголошеня покутних „банкирів" без урядової запоруки, та всі такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони суть обчислені на ошуканьство легковірних, не можуть бути поміщені в календари Р. Н. Союза.

Ант. Цурковський,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Книжки
котрі можна дістати в друкарні „Свободи":

	цнт.
Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з житя народу	15
Бери та читай	30
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про зьвірята	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Еміґрант	15
Журавлї	10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів	15
Оповіданє про Алї Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповіданя про заздрих богів	10
Про нутро землї	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русином	10
Релїгійні віровання	20
Русько-анґлійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого жиє	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образ.	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Хлопська доля	5

Замовленя належить висилати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ПАПІРОСІВ ZIRA ЗРОСТАЄ.

Денна втїха для тисячїв.

Не одному буде дивно, з якої причини папіроси ZIRA тїшать ся такою великою славою. Ся причина — то якість того тютюну, з якого виробляють ся ті папіроси. Найважнїйші прикмети папіросів ZIRA: чистий, запашний тютюн найлїпшого турецького сорта, знаменитий виріб і незвичайна дешевість. У кождім крамі можете дістати сї папіроси. 10 штук за 5 центів. У кождім пуделку находить ся гарний атласовий платок, а з таких платків можна зробити неодну хорошу річ для прикраси помешканя.

Повідомлене.

Сим маємо честь просити всї скрентонські Братства і Товариства (руські), щоби ще раз вислали своїх представителїв, числом від 1 до 3 на день 28. липня (July) на першу годину по обідї до церковної галї на N. 7-th St., в Скрентонї. — Справа тичить ся будови „Народного Дому". Всї відділи обох Р. Н. Союзів і Гайдамаків повинні з цілої сили поперти таку справу як „Н. Дім".

Всї Товариства і Братства, що згодять ся вислати своїх представителїв на висше означений день, просимо про се повідомити на адресу: S. Gowka, 918 W. Elm St., Scranton, Pa.

За Комітет:

М. Югас, голова,
С. Говка, секретар.

Братство сьв. Володимира, відділ 108 Р. Н. Союза подає до загальної відомости всім Русинам і Русинкам, що

устроює

Великий вечерок

в девятьлїтну річницю свого основаня,

в суботу, дня 27. липня с. р.

в Liberty Hall 255--263 E., Houston St., New York, City.

Початок точно о год. 7-ій вечер.

Вступ з гетчеком 25 центів.

Музика перворядна Русина П. Гуменюка.

Комітет.

Другий Великий Пікнїк

устроює

Братство сьв. Івана Хрестителя

відділ 223 Р. Н. С.

в суботу 20. липня (July) 1912 р.

на Plainsville на McGrody Patch.

Початок о годинї 10 рано.

Вступ вільний для кождого.

Сей пікнїк єсть перший того року для Вілкс Берских Русинів.

Бр. сьв. Івана Хрест., від. 223 Р. Н. С. запрошує Братство сьв. О. Николая, від. 99 і Вр. сьв. Василия, відділ 278.

Хтоби мав охоту прийти на наш пікнїк, просим брати Street кару Durea, яка просто заїде на місце де відбуде ся забава.

Кара буде коштувати 5 ц. Вілкс Берри на McGrody Patch.

Бр. руське запрашає Русинів з Вілкс Берри і з других плейців недалеких, як з Порт Бовклей, Плейнсвілл і т. д.

За добру забаву ручить

Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР!

усї ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усїх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешканя, повідомлювати про се адміністрацію „Свободи" після поданого понизше взірця:

Член відділу Р. Н. Союза ч. ....

Імя і назвиско моє звучить ....

Моя стара адреса звучить ....

Прошу посилати „Свободу" на нову адресу, яка звучить ....

Просимо затямити собі сей взірець і після того взірця зміняти, в разі потреби, свою адресу.

SVOBODA
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ ДО Р. Н. СОЮЗА В МІСЯЦЮ ЧЕРВНЮ.

В. 1. Челак Анастазія, Дудра Никифор, Максимчак Вас., Галя Іван.
В. 9. Турянпця Іван.
В. 16. Струс Мих., Паславський Василь, Сьвітанич Мих., Гамерський Дм.
В. 14. Заварас Йосиф.
В. 22. Хомишак Мих., Курейлів Михайло.
В. 27. Гоцек Іван.
В. 28. Кримпа Стефан, Бодневич Антін, Кінак Ілько.
В. 29. Челак Михайло.
В. 30. Фургала Михайло.
В. 33. Придун Іван, Антонюк Гаврпшко, Лещишин Стеф., Сеник Стефан.
В. 39. Войталь Василь, Шмикалюк Андрей.
В. 37. Косяк Іван, Косяк Стеф., Ксенич Ст., Цалінський Семко, Яцьо Федор.
В. 40. Солтис Іван.
В. 41. Гуторяк Ремяш, Копач Вас.
В. 42. Кидонь Лукач, Шопяк Филип.
В. 43. Лаврин Володимир.
В. 48. Кісіль Ф.
В. 53. Безубяк Ів., Викрикач Іван.
В. 55. Гаркас Гнат, Дадьо Демко, Пришка Іван.
В. 56. Серветник Константин.
В. 70. Богуш Ігнатий, Андрушечко Мих., Маковський Станїслав, Козалюк Петро.
В. 71. Антошків Миколай, Куць Гр.
В. 73. Шпоновський Микола.
В. 76. Соломка Семен.
В. 78. Козей Василь, Ґоскоський Йос., Барняк Микита, Шийка Михаїл.
В. 85. Війтик Сташко, Гриб Йосиф, Запирач Іван, Війтюк Ілько, Мостовий Антін.
В. 87. Наміснак Тимко.
В. 88. Чорний Стефан.
В. 91. Парада Андр., Косцюба Варвара, Шиян Марко, Сидор Дмитро, Яніцкий Дмитро, Конечний Андр., Ковальський Мих., Файфурович Ів., Фарило Дмитро, Павліш Михаїл, Панчак Петро, Панчак Іван, Команецький Теодор.
В. 92. Наґаздина Павло.
В. 93. Гаврпш Йосиф.
В. 95. Штурак Мих., Зумар Іван, Карпач Йосиф.
В. 99. Допта Михаїл, Корнова Іван, Барчишин Томко, Винник Мих., Коник Мих., Білаш Олекса, Коцилівский Антоній, Лукач Асафат, Фіняк Петро.
В. 103. Чубик Михайло, Павлів Гн., Павлук Анна, Шкляник Антін.
В. 104. Петришин Гриць.
В. 105. Вінник Антін.
В. 107. Зубенько Николай.
В. 108. Мазур Василь.
В. 109. Стефанський Андр., Плеш Мих., Тутак Андрей, Гржанка Йосиф.
В. 110. Мельник Іван.
В. 111. Кучапський Іван, Сешинський Йосиф.
В. 112. Николаєвич Марія.
В. 114. Дзиґа Юрій.
В. 116. Полханик Маріян.
В. 120. Сатур Матій, Рішко Николай, Буровицка Анна.
В. 123. Стаднір Яков, Сидод Яків.
В. 129. Морос Іван.
В. 130. Коцюба Григ., Кьлоц Ник.
В. 133. Білоус Петро, Варецак Михаїл, Пташеник Вас., Фльорко Теодор.
В. 134. Шандор Боднар, Пошіпанко Йосиф.
В. 135. Орховський Станїслав, Поточний Ясько.
В. 136. Козар Іван, Палинський В. Левицький Вас., Фаритан Іван, Мостинко Петро, Кашляк Мих., Когут Николай, Качмар Петро, Фок Тиранко, Пшеничка Осип.
В. 140. Дубінський Іван.
В. 141. Пняга Кароліна.
В. 147. Сікорський Іван.
В. 149. Нейч Мих., Михалишин М.
В. 152. Брунча Островський, Сабоаль Зузанна.
В. 153. Дубіло Іван, Дністрянський Гриць, Ференц Семен, Арендарчик Николай, Король Антін.
В. 155. Паламар Іван, Васильків Ів.
В. 156. Ружак Наста.
В. 157. Вітушинський Іван, Маркович Никита, Кіньо Василь.
В. 158. Ганущак Іван, Мучка Дм.
В. 159. Білунь Йос., Войтович Іван.
В. 160. Бережанський Іван, Самборська Доська, Гобар Стеф., Голокрис Максим, Береза Петро.
В. 161. Качановський Лука, Сидор Михайло.
В. 164. Підручний Михайло.
В. 166. Черхавський Іван, Мірна Теодозій, Пелїщак Мирон.
В. 168. Дзюбак Василь.
В. 172. Фекете Френк, Балеґа Іван.
В. 176. Коваль Іван.
В. 178. Мацюк Марія.
В. 179. Стахура Ігнатий, Решетило Максим, Білик Николай.
В. 182. Поглїд Окуфер, Бережанський Василь.
В. 186. Баволяк Марія.
В. 188. Сич Іван, Заворський Федор, Століца Александер, Михавка Андрей, Дзендза Никола.
В. 191. Когут Дм., Ссарчук Марія.
В. 193. Дубас Іван, Піль Іван, Палечний Йосиф.
В. 194. Попко Яків, Ґураль Василь.
В. 198. Трусевич Григ.
В. 202. Яблонська Анна.
В. 209. Войнаровський Йосиф, Росолович Петро.
В. 212. Даньчик Іван, Міндек Іван, Піскорик Андрей.
В. 214. Мельник Дмитро, Мазуркевич Петро, Каменецкий Никол., Шалько Петро, Савка Николай, Чирка Панько, Тимець Іван.
В. 218. Клуч Мих., Грщик Михайло, Процяк Андрей, Марціняк Мих.
В. 222. Вітюк Павло мол.
В. 223. Совтис Осип, Паралєвич Виктор, Коцалівський Михайло.
В. 224. Шавінський Іван.
В. 225. Грешко Іван, Коваль Григорий, Волянський Іван, Дзезпй Йосиф, Костецкий Стах, Кравець Андр., Проць Никола, Мальский Дмитро, Дмитрах Ілько, Грешко Йосиф, Помірко Йосиф, Пашко Михайло, Патент Стефан, Проць Гнат, Павлюш Василь, Щерба Гнат, Щурик Никола, Шкондяк Йосиф.
В. 229. Мехнич Стеф., Мехнич Ник.
В. 232. Беч Михайло.
В. 234. Пришляк Никола, Захаркевич Вас., Ґенеґа Стефан, Москевич Ст., Явдошин Захарий.
В. 239. Поперечний Стефан, Янчук Юрко.
В. 246. Кучевський Михаїл, Антонів Василь, Пригарська Марія.
В. 247. Середницкий Іван, Богоніс Федьо.
В. 248. Ковальський Деонізий.
В. 250. Шпак Николай, Ґебит Федор, Ґзбит Йосиф, Гуменич Петро, Данила Андрей, Марцінковський Петро, Тимочко Михаїл, Сеник Петро, Загроничок Григорий.
В. 251. Венґрин Лучка, Врубель Антін, Войтів Василь.
В. 256. Русин Ілько.
В. 257. Заборський Василь, Бандура Павло.
В. 260. Цебринський Анат., Хміль Николай, Паробій Андрей.
В. 261. Шляшінський Анна.
В. 264. Далиняк Ів., Кишла Іван.
В. 265. Фірда Михайло.
В. 266. Лебіода Антоніна.
В. 268. Олічак Петро.
В. 271. Боґуш Маріян, Хміль Гриць, Хміль Кость, Бурич Федор.
В. 273. Ганчарик Іван.
В. 275. Босий Варвара.
В. 277. Бліщей Василь, Когут Вас., Картчак Теодер, Вавриш Василь, Веселик Павло.
В. 286. Драч Андрей, Гофман Фр.
В. 289. Молчан Лука.
В. 293. Боґдан Елисавета.
В. 296. Блажовський Ілія, Балабан Олекса, Бомбик Михаїл.
В. 301. Паньчук Семен, Поплавський Никита, Тарновий Юліян, Крпвовяз Григ., Квітковський Ілія.
В. 310. Белас Альберта.
В. 312. Ксгут Гаврило, Беневят Мих.
В. 316. Кучмий Николай.
В. 321. Топоровська Ева, Шуль Марія, Дикий Іван, Тирчак Василь.
Товариство „Запорожська Січ" в Віндбер, Па.
Грицьків Юрій, Запотічний Стефан, Боклах Іван, Янко Павло, Луців Теодор, Середич Лукач, Кобель Николай, Ґерула Теодор, Косців Николай, Візняк Володимир, Средич Василь, Шнікітка Мирон, Король Василь, Гус Петро, Нагорник Николай, Бояновський Іван, Муха Станко.
Братство сьв. Володимира в Кензас Сіті, Кензас.
В. 323. Беднарчук Михайло, Дідух Петро, Косюр Павло, Гасин Йос., Крихов Василь, Кархут Михайло, Бісікірський Домінік, Блащишин Антін, Ярема Петро, Янчишин Дмитро, Демчина Никола, Литвин Іван, Дереш Микола, Кархут Василь, Білецкий Юрко, Мокрицкий Максим.

Теод. Лабовський, рекор. секр.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, 101 6th St., Monongahela City, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
...а, Shamokin, Pa.
...нович, Ambridge, Pa.
...о, Ramey, Pa.
...евич, New Alexandria, Pa.
... Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Орґанізатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2384 КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі п. Катерина Лісовий отримала як посмертну запомогу по мужу Йосифі з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Трой, Н. Й. 2-го юлія 1912.
Катерина Лісовська.
Сьвідки:
Петро Покида,
Микола Базар.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 191.
Г. Джинджиристий предс.,
Юрко Пристайко секр.

Ч. 2391 КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі п. Іван Дацків отримав як посмертну запомогу по жені Вікторії з Гол. Каси Руського Народного Союза в Америці.
Чікаґо, Ілл. 1. липня 1912.
Іван Дацків.
Сьвідки:
Андрей Михальчак,
Мих. Мокрецький.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 106.
Антін Курило, предс.
Ник. Николишин, секр.

Ч. 2394 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Андрей Матей отримав як посмертну запомогу по жені Еві з Гол. Каси Руського Народного Союза в Америці.
Маганой Плейн, Па. 1. липня 1912.
Андрей Матей.
Сьвідки:
Мих. Горват,
Ю. Чабан.
Від місцевого Уряду Руськ. Народного Союза в Америці. Від. 28.
Гавр. Сопко, предс.
Іван Крива, секр.

2309 КВІТ 400.00
на чотириста долярів, котрі Юрій Гійс отримав як посмертну запомогу по жені Анастазії з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Гартфорд, Конн. 7. липня 1912.
Юрій Гійс.
Сьвідки:
Павло Курко,
Яцко Ґвісць.
Від місцевого Уряду Руськ. Народного Союза в Америці. Від. 277.
Онуфрій Курко, предс.
Косць Ґвісць.

2387 КВІТ $400.00
на чотириста дол., котрі п. Анна Війтик отримала як посмертну запомогу по мужу Матвію з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Вест Павлет, Вт. 8. липня 1912.
Анна Війтик.
Сьвідки:
о. Ів. Велигорський,
Николай Фецич.
Від місцевого Уряду Русь. Народного Союза в Америці. Від. 17.
Семен Родар, предс.
Ст. Дунда, секр.

2388 КВІТ $100,00
на сто дол. котрі місц. уряд. отримав як посмертну запомогу по Матвію Війтик на похор. кошта з Головної Каси Руськ. Народного Союза в Америці.
Вест Павлет, Вт. 8 липня 1912.
Ст. Дунда.
Сьвідки:
Николай Фецич,
Макс. Ясін.
Від місцевого Уряду Руськ. Народного Союза в Америці. Від. 17.
С. Родар, предс.
Ст. Дунда, секр.

2383 КВІТ $500.00
на пятьсот дол., котрі п. Юстина Сенько отримала як посмертну запомогу по мужу Івані з Головної Каси Руськ. Народого Союза в Америці.
Чисголм, Мінн. 1. липня 1912.
Юстина Сенько.
Сьвідки:
Петро Жентичка,
Онуфр. Кир.
Від місцевого Уряду Руськ. Народного Союза в Америці. Від. 37.
Онуфр. Кир, предс.
Петро Жентичка, секр.

No. 2409 RECEIPT $500.00
for Fife hundred Dollars, received by Loius Sowinsky as death benefit of Sylvester Yankowsky from The Little Russian National Union of America.
Minersville, Pa. date July 10. 1912.
Louis Sowinsky.
Wittnesses;
Ignac Baj,
John Hnat.
The Local Branch of The Little Russian National Union of America, No. 78.
Wasko Kramar, president.
Michael Hnat, secretary.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

CHICAGO, ILL. Бр. сьв. О. Николая, від. 106. оголошує, що буде мати свій піврічний мітінґ в суботу дня 27. липня 1912. Початок о год. 7.30 вечером; на тім мітінґу кождий член має явити ся а також свої залеглости на тім мітінґу заплатити під карою 50 ц. а урядник 1 дол. — А. Курило предс., Н. Николишин, секр. фін.

БОРНСАЙД, ЧІКАГО, ІЛЛ. Брат. сьв. Петра і Павла, від. 165 подає до відомости своїм членам місцевим і позамісцевим, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 21-го липня, в неділю, в гали церковній на Чансей Аве. На тім мітінґу буде приймати ся нових членів до братства без вступного, а до Союза після статута. Справоздане касове за пів року. Неявивший ся на той мітінґ член підлягає карі 1 дол. а урядник 2 д. Кождий член має вирівнати свій довг до бр.; если не вирівнає, то буде виключений з братства і Р. Н. Союза. — Ст. Зелінка предс.; Петро Демкович кас.; Стеф. Коцоловський секр.

ДЕТРОЙТ. МІЧ. Бр. сьв. О. Николая. від. 175. повідомляє всіх своїх членів як місцевих так і позамісцевих, що місячний мітінґ відбуде ся дня 20. липня, вечером о 8. годині. Просить ся прибути на сей мітінґ, позаяк суть дуже важні справи до полагодженя. Так само взиває ся довгуючих членів, щоби вирівнали до згаданого дня свій довг, бо в противнім разі будуть виключені з Бр. і Р. Н. Союза. Єсли член не явить ся на сей мітінґ, підпадає карі 25 цт., а урядник 50 ц. Мітінґи відбувають ся в кожду суботу по 15-ім в гали М. Пахолка, 91 Клиперт Авс. Будемо принимати нових членів до Бр. без вступного а до Р. Н. Союза після статута. — І. Ґрошко, секретар.

МкАДУ, ПА. Бр. Покров. Пресьв. Богородиці, від. 7 повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся 21. липня с. р., то значить в першу неділю по пятнайцятім. На тім мітінґу буде вибирати ся делеґата на Конвенцію. Кождий член, так місцевий як і позамісцевий, має явити ся на тім мітінґу; котрий член не явить ся, буде караний після статута. Мітінґ відбуде ся в гали церковній, о год. 2-ій по полудни. — А. Капітула, секр. рекорд.

С. С. ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрест., від. 96. подає до відомости, що буде принимати нових членів без вступного в місяцю липню і серпню. І прошу всїх Братів зійти ся на день 28. липня. Хто не прийде на мітінґ буде караний гривною 50 цнт. бо маємо ріжні справи до полагодженя. — Вас. Котула предс., Вас. Короней секр., Петро Лепак касієр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. сьв. Арх. Мих. від. 119 подає до прилюдної відомости, що новим секретарем зістав вибраний Василь Себелла. В усіх справах братства просить ся від тепер звертати на адресу: Vas. Sebella, Box 819, Latrobe, Pa.

ЮНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл", від. 218 повідомляє, що вибрано слідуючий новий уряд: Мих. Богдан, пр., Ф. Косопудь, секр., Гн. Бурий, кас.; Ом. Сміль, з. пр., Н. Заляновський і М. Гарасим, доз. маєтку; Ів. Коколь, доз. хорих, М. Фелть післ., Й. Залановський і В. Мелень хоружні. Адреса: Fedor Kosopud, Box 271, Youngstown, O.

НОРТҐЕМПТОН, ПА. Бр. Успенія Пресьв. Богор., від. 33 взиває, щоби всі члени зійшли ся на день 28. липня, то є в неділю, до галї церковної на мітінґ, на котрім буде ся рішати важні справи; рівнож відбуде ся також вибір делеґата на Конвенцію Р. Н. С. Котрий член не явить ся, заплатить кари 50 цт. а урядник 1 дол. — А. Придимірський предс., Ілько Махіброда секр.

ТЕЙЛОР. ПА. Бр. сьв. Кирила і Методія. від. 260. повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 21. липня, о годині пів до другої по пол. в гали де відбувають ся звичайні мітінґи. На сей мітінґ має ся кождий член явити, щоби залагодити всї справи і вирівнати свої довги; член неявивший ся на мітінґ підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол. — Іван Грабець секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Успенія Пр. Діви Марії, від. 123. подає до відома, що піврічний мітінґ відбуде ся 21. липня с. р. о годині першій по пол. в гали церковній на 7-ій ул. Кождий член безусловно на тім мітінґу має явити ся, понеже буде справоздане касове і вибір делеґата на Конвенцію Р. Н. Союза. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол. — Ів. Тарас секр.

ЕЛИЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ". від. 234 повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічний мітінґ відбуде ся 20. липня 1912 р. точно о год. 7-ій вечером, в гали Цюрчака, 152 Савт Парк стр. На той мітінґ кождий член мусить явити ся, понеже суть важні справи до полагодженя. Член котрий не явить ся, платить кари 25 цт. а урядник 50 цнт. — Л. Малафій предс., М. Ґаліпович скр.

ЧІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. Василія В., від. 214 повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 21 липня 1912 о годині 2.30 по пол., в гали А. Кашкевича, 3310 Мусграт стріт. На той мітінґ мають ся явити всї члени. Член неявивший ся на той мітінґ заплатить карп 50 цнт. а урядник 1 дол. Нових членів буде ся принимати до Бр. без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — Василь Дзень секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрест. від. 227 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 21-го липня с. р. відбуде ся другий квартальний мітінґ. Вибір делеґата на Конвенцію. Хто має яке зажалене, нехай прийде на сей мітінґ і полагодить свою справу. — В. Баран, пр.; П. Войтів, секр.

ПОДЯКА.

Я, Юрій Гійс, член Руського Народного Союза від. 277. складаю сердечну подяку урядникам за посмертну запомогу, котру я отримав в сумі 400 долярів по своїй жінці. Нехай буде слава і честь Руському Народному Союзови. Дай Боже, аби він зростав і щоби наші Братя Русини всі знаходили ся в тім Союзі. Нехай буде слава і честь Руському Народному Союзови на многая літа.
Остаю з поважанем
Юрій Гійс, член Р. Н. С.
від. 277 в Гартфорд, Конн.